

PRVI METRI BETONA –
Čeprav je bila letošnja zima precej neugodna za gradnjo, so delavci kranjskega Gradbinca vseeno po načrtu delali na novem mostu čez Savo. Povezoval bo industrijsko cono na Laborah s Planino. Dela so že tako daleč, da bodo za konec tedna na mostu položili prve metre betona. —
Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 15

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, torek, 26. 2. 1980

Cena: 5 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Vojaki na smučeh

Kanin nad Bovcem je kraj letošnjega 4. smučarskega prvenstva ljubljanskega armadnega območja – Pripravniki naše armade bodo tekmovali 1. in 2. marca – Moštvo Kranja je tudi tokrat med favoriti

Bovec – Dosedanja tri smučarska prvenstva ljubljanskega armadnega območja so bila na Pokljuki, tem vrhu nad Škofjo Loko in Potrju. Na njih je sodelovalo prek sto tekmovalcev iz več garnizij; vsem gre za moštva iz Kranja, Ljubljane, Maribora, Novega mesta, stojne in Vrhnik. Na teh tekmovaljih je največ točk osvojilo moštvo iz Kranja, ki je bilo že trirazored ekipni zmagovalec. Najbolj posamezniki s teh prvenstev so stavljali moštvo, ki je na prvenstvu JLA na Kopaoniku, Jahorini Popovi Sapki vedno osvojilo slav zmagovalca.

Prerevne prvenstvo prireja poveljstvo ljubljanskega armadnega območja v počastitev 35. obletnice voboditve naše domovine z namenom, da bi poleg pregleda doseženih rezultatov pouka doseglo razvoj

amaterstva in napredek športnih aktivnosti pripravnikov armade. Ker je telesna vzgoja sestavni del pouka vsakega pripravnika, ji v armadi posvečajo posebno pozornost. S stalnim organiziranjem športnih aktivnosti vojakov med bivanjem v armadi in sodelovanjem mladine na tem področju pridobiva ta dejavnost na množičnosti, kar pomeni poseben prispevek armade delovni in borbeni sposobnosti naših delovnih ljudi in občanov. Tako pridobljene športne navade mladi ljudje prenašajo na svoje tovariše v vseh kraji naše domovine.

Priprave na 4. smučarsko prvenstvo LAO, ki bo od 28. februarja do 3. marca v našem najvišjem zimskem športnem središču – Kaninu nad Bovcem, so uspešno končane. Organizacijski odbor je na sestanku

v prvi polovici tega meseca zelo ugodno ocenil njihov potek. Predvsem je poudaril veliko zavzetost vseh struktur na področju Tolminski občine, posebno v krajevni skupnosti Bovec. Posočje in Bovec prvenstvo doživljajo vse bolj kot del svojega uveljavljanja in tudi del priprav na 35. športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja maja letos v Tolminu, ki ga bodo organizirali v okviru proslavitve končane obnove v potresu porušenega Posočja.

Občani Bovca so ponosni, da bodo pet dni gostili najboljše smučarje ljubljanskega armadnega območja. Kot je zapisal predsednik tolminske občinske skupščine v biltenu prvenstva, so prepričani, da prireditve na Kaninu ne bo le medsebojno merjenje moči športnikov, temveč vzpostavljanje vezi med njimi, tkanje poznanstev in prijateljstva med mladimi iz njihove občine in mladinci iz drugih krajev naše domovine; bo izraz povezanosti naših delovnih ljudi s svojo armado. To bodo organizatorji in gostitelji dokazali tudi z več kulturnimi prireditvami in drugimi srečanjem v dneh prvenstva.

Prvenstvo bodo odprli v soboto, 2. marca, ko se bodo začela tudi prva tekmovanja. Nadaljevala se bodo v nedeljo, 3. marca. Pričakujejo, da se bodo kranjski planinci, ki so pokazali izredno pripravljenost že na prireditvi Po stezah partizanske Jelovice in so med favoriti prvenstva, ponovno trdo bojevali za najvišji naslov.

S. Saje

XIII. zimske olimpijske igre Lake Placid '80

Z izjemami naši odlično

LAKE PLACID – »Nasvidenje leta 1984 v Sarajevu« je bilo zapisano na velikem semaforju v Lake Placidu ob svečanem zaključku trinajstih zimskih olimpijskih iger. Za tisoč štiristošesti športniki iz petintridesetih držav in organizatorji je dvanaest dni borb v zimskih športih. Vsi so bili v teh dneh kot prava velika družina, ki ji je bilo v miselnosti olimpijsko izročilo: »Za mir in prijateljstvo na svetu.«

Najuspešnejši so bili na teh igrach, ki so bile po organizacijski strani ene od najslabših doslej, reprezentantje in reprezentantke Sovjetske zveze. V dvanaestih dneh olimpijskih bojev so osvojili športniki SZ kar dvaindvajset odličij. Po številu so eno osvojeno več pred SZ reprezentantje NDR, a imajo Sovjeti deset zlatih, NDR pa devet.

Junak letošnjih zimskih olimpijskih iger je hitrostni dresalec iz ZDA Eric Heiden. Ta visoki ameriški hitrostni dresalec je na teh igrach osvojil kar pet zlatih odličij. Bil je najboljši v vseh petih moških disciplinah. Hanni Wenzel iz Liechtensteina je najboljša tekmovalka. Alpska smučarka iz Liechtensteina je osvojila dve zlati kolajni in eno srebrno. Na teh olimpijskih igrach pa je prišlo tudi do razburljivih in dramatičnih rezultatov in izidov. Tako so hokejisti ZDA neprizakovano osvojili zlato, smučarski tekač Mieto iz Finske je bil le za las ob olimpijsko zlato, za las pa je bil ob bron tudi naš Bojan Krizaj v veleslalomu.

Na trinajstih olimpijskih igrah v Lake Placidu je nastopilo tudi petnajst jugoslovanskih reprezentantov. Z izjemami so naši športniki odlično reprezentirali jugoslovanski zimski šport. Odlično oceno zaslužijo alpinci in alpinke za nastop v veleslalomu in Jože Kuralt v slalomu. Vsi pa so razočarani nad nastopom moške in ženske vrste v slalomu. Tu se je uvrstil le Jože Kuralt. Vendar ne smemo biti razočarani nad olimpijskim slalomskim nastopom. Vsi so pokazali, da so vrhunski slalomisti. Prehitro smo se namreč navadili na odlične dosežke naših alpincev. Vemo, da so sposobni dosegati še boljše uvrstitev.

V veleslalomu smo v obeh konkurencah dobili tudi naše najboljše uvrstitev v zgodovini jugoslovanskih nastopov na zimskih olimpijadah. Tudi tekača in biatlonec so se med to vrhunsko druščino odlično držali. Odlično oceno zasluži tudi za svoj nastop umetnostna dresalka Sanda Dubravčić. Med dvajsetimi nastopajočimi je bila izvrstna enajsta. Razočaranje so nam pripravili skakalci. Na obeh skakalnicah so bili namreč med zadnjimi.

Organizator si je privoščil veliko napak. Pripravili smo, da bomo leta 1984 v Sarajevu dokazali, da smo dobri organizatorji in se boljši športniki. Uspehi, ki so jih naši dosegli v Lake Placidu, so predvsem obveza za še boljše delo.

D. Humer

Le spoštovanje dogovorov vodi do cilja

Stabilizacijska prizadevanja lahko hitro zvodenijo, če se ne bomo znali samoupravno organizirati za ureševanje dogovorjenih ciljev, so poudarili na petkovih sejih delavskega sveta sestavljeni organizacije gorenjskih gozdarjev in lesarjev GLG na Blebu. Če je eden glavnih pogojev za gospodarsko ustalitev izvoz, potem se je treba organizirati tako, da bo prodaja na tuje resnično stimulirana ali pa se je treba obnašati vsaj tako, da izvozniki pri ustvarjanju deviz ne bodo imeli težav.

Prav pri tem pa je, so poudarili, zatajila samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino. Uvozni podoli iz lanskoga leta se pogosto enostavno prenašajo na letošnje, ne glede na znane usmeritve in tako zmanjšuje prostora za tiste proizvajalce, ki nujno morajo uvaževati surovine in reprodukciski material, da potem lahko izvajajo.

Tako se je tržiški ZLIT, ki izvaja 95 odstotkov celotne proizvodnje in predvideva letos izvoz nad 2 milijona dolarjev, kar je v celotni SOZD tudi najboljši dosežek na delavca, znašel v velikih težavah, ker ne more uvoziti za 500.000 dinarjev kovinske opreme za pohištvo. Brez te opreme ne more prodati niti kosa. Ker so roki postavljeni in dogovorjeni, vsak dan zamude postavlja pod vprašaj ves izvoz z.

Problem je tudi v tem, da je doma praktično v tem trenutku nemogoče dobiti proizvajalca omenjene opreme. Razen tega pa imajo domače tovarne precej višje cene. Za ključavnico bi bilo domačemu proizvajalcu, s katerim so se že dogovarjali, treba odšteti 55 dinarjev, medtem, ko jo tuji kooperant izdeluje za polovico cene.

Primer tržiškega ZLITA najbrž ni osamljen, kaže pa na to, da je večina še vedno prepričana, da stabilizacijski ukrepi veljajo za druge. Le tako si lahko razlagamo, da smo že v začetku prekoračili dogovorjeno višino uvoza za prva dva meseca. Posledica so administrativni ukrepi, ki pa navadno najhujje udarijo pridne. Tudi takšne, ki izvajajo večino svoje proizvodnje in uvažajo komaj nekaj odstotkov v primerjavi s prodajo na tuje ter ustvarjajo velik devizni presežek.

L. Bogataj

KRANJ – NOV TEPTALNI STROJ SK TRIGLAVA – Pred dobrim tednom dni je smučarski klub Triglav iz Kranja – tekaška sekcija – dobil teptalni stroj za pripravo tekaških prog. Stroj že služi svojemu namenu, saj so z njim pripravili proge za slovensko pionirske prvenstvo, ki je bilo v smučinah v Ratečah. Z novim strojem pa so pripravili tudi smučine za tradicionalni Beštrov tekaški memorial, ki so ga prestavili iz Nemilj v Rateče. Teptalni stroj, ki so ga dobili v Italiji, je klub veljal 560 tisoč dinarjev. SK Triglav bo s tem strojem pomagal tudi pri pripravi prog v občini in tudi v drugih gorenjskih občinah. — Foto: D. Humer

Na 13. strani objavljamo rubriko za invalide, v kateri je tudi seznam poverjenikov društva invalidov Kranj po krajevnih skupnostih.

NASLOV:

Zdravljenje se nadaljuje

LJUBLJANA – Zdravniški konzilij, ki skrbi za zdravje predsednika republike in Zvezne komunistov Jugoslavije Josipa Broz-Tita, sporoča, da je zdravstveno stanje predsednika še vedno resno. Zdravniki nadaljujejo z intenzivnim zdravljenjem. Predsednik je prebil zadnje noči mirno. Intenzivno zdravljenje je zadnje dni usmerjeno predvsem v premagovanje težav, ki so nastale zaradi pljučnice, ki jo je prebolel Josip Broz-Tito.

Boni za bencin?

Po zadnji podražitvi surove nafte in njenih derivatov je postalno očitno, da se bomo morali letos sprijazniti z novim svežnjem varčevalnih ukrepov. To ne samo zato, ker smo letos omejili uvoz nafte, temveč tudi zato, ker smo s sedanjimi omejitvami le malo prihranili, glede na to koliko težaj je bilo z nimi. Sedanji ukrepi so pretogli. Zato v zveznem izvršnem svetu pripravljajo sprembo dosedanjih predpisov. Pričakovati je, da se bo v zveznem izvršnem svetu prebil predlog Slovenije, ki pravi, da naj bi si vsak voznik sam izbral delovni dan v tednu, ko ne bo vozil. Parni naj bi počivali tudi prvo in tretjo, neparni pa drugo in četrti nedeljo. Vsak voznik bi torej dobil nalepko, na kateri bi pisalo za kateri dan se je odločil.

Iz različnih republik prihaja tudi vse več predlogov, da bi omejitev pri uporabi osebnih avtomobilov zamenjali z bencinskimi boni. Še nedolgo tega so v ZIS menili, da so boni nepravični, saj bi bili s tem prikrajšani predvsem tisti, ki se vozijo na delo. Hkrati pa so povedali, da bi bil to skrajni ukrep, ki naj bi bil sprejet, če bi se energetska kriza še zaostriла.

Pšenica dobro kaže

Na več kot 350.000 ha pšeničnih polj v Vojvodini poteka sedaj prvo gnojenje pšenice z mineralnimi gnojili. Od tega, kako bo opravljeno, bo v precejšnji meri odvisna letosnja žetev. Za sedaj pšenica na vojvodinskih poljih zelo dobro kaže, kar dokazuje, da ji zimska pozeba ni škodila.

Povečana reja živine

Makedonska živinoreja doživlja pravi preporod. Stivilo ovac se je v zadnjih petih letih povečalo z skoraj 400.000, tako da je sedaj na makedonskih pašnikih že več kot 2 milijona ovac. Hkrati z razvojem ovčjereje se je občutno povečalo tudi število drugih govedi, kar velja zlasti za družbeni sektor, kjer imajo letos v hlevih za okoli 16 odstotkov več repov kot lani.

Predor »Kotlonovo« nared

Delavci »Hidrogradnje« so pri gradnji sodobne avtomobilske ceste od Kumanova do Titovega Velesa premagali največjo oviro – skopali so predor »Kotlonovo«, dolg 710 metrov. S tem so se začela dela na drugem delu avtoceste od Kotlonova do Titovega Velesa. Odsek je dolg 24 kilometrov in naj bi ga izročili namenu ob dnevu republike letos.

Prepočasna stabilizacija

Komunisti in delovni ljudi Črne gore so sprejeli sklep predsedstva CK ZKJ o ekonomski stabilizaciji, pri tem pa se zavedajo, da ne gre le za ekonomski in razvojni problem. Kljub tej oceni pa ostaja vtič, da so v tej republiki o stabilizaciji do sedaj govorili preveč forumsko. To pomeni, da v precejšnjem delu temeljnih organizacij še niso sprejeli stabilizacijskih programov. To ugotavljajo v teh dneh na sejah družbeno-političnih organizacij.

JESENICE

Danes, 26. februarja, se bo ob 10. uri sestal izvršni svet jeseniške občinske skupščine. Udeleženci se bo obravnavali zasnovno dogovora o temeljih družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981–1985 in predlog programa izvršnega sveta glede realizacije dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letošnjem letu. Med drugim bodo razpravljali o predlogu programa za uresničevanje politike cen in ukrepov v zvezi s cenami pa preskrbo, predlogu sklepnega računa upravnega organa, poročilu o kontroli prijavne odjavne službe in predlogu seznama telefonskih naročnikov s prednostjo, sklepali pa bodo tudi o soglasju k višini prispevka za delno kritje investicijskih vlaganj v razširitev telefonskega omrežja.

(S)

KRANJ

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Gorenjsko je sklical včeraj posvetovanje predsednikov občinskih sindikalnih svetov. Na seji so obravnavali akcijo za zaključenih računih in aktivnost Zveze sindikatov pri uresničevanju nalog gospodarske stabilizacije. Na seji so obravnavali tudi priprave na volilne seje občinskih svetov Zveze sindikatov. Medobčinski svet SZDL pa sklicuje danes gorenjsko posvetovanje o osnutku razporeditve mreže usmerjenega izobraževanja na Gorenjskem in osnutku programskega zasnove izobraževanja.

-jk

ŠK. LOKA

Na današnji seji izvršnega sveta bodo med drugim obravnavali predlog sklepa o javni razgrnitvi urbanističnega načrta mesta Škofja Loka in načrt cestno-prometnega omrežja, informacijo o stanovanjski problematiki in vrsto zadev iz dela upravnih organov.

V sredo, 27. februarja, bo seja konference OK SZDL. Na dnevnom redu bo poročilo o delu občinske konference SZDL in njenih organov, poročilo o izvedbi akcije »Nič nas ne sme presenetiti in sprejem samoupravnih sporazumov o medsebojnih odnosih med izvajalcij in porabniki avtoservisnih in remontnih storitev na območju Gorenjske, o skupnih obveznostih pri načrtovanju, organiziranju in financiranju prireditve družbenega pomena na Gorenjskem, program dela za leto 1980 in finančni načrt za letos.

V sredo, ob 16. uri bo 10. skupna seja zborna uporabnikov in zborna izvajalcev občinske skupnosti socialnega skrbstva. Na dnevnu rednico je sprejem poročila o delu strokovne službe, predlog letošnjega programa in obravnavna sprememb na področju zavodskega varstva odraslih oseb.

V četrtek ob 12. uri bo seja samoupravne stanovanjske skupnosti. Obravnavati bodo poročilo o delu lani, program dela SSS za letos in finančni načrt ter posredovali odgovore na delegatska vprašanja.

Istega dne ob 17. uri bo tudi seja občinske zdravstvene skupnosti. Pregledali bodo odhodke in prihodke za lani, poročilo o bolniških izostankih do 30 dni in predlog povečanja participacije. Obravnavali bodo tudi stabilizacijske programe delovnih organizacij.

Ob 12. uri isti dan pa bo seja skupščine kulturne skupnosti. Med drugim bodo obravnavali finančni načrt, poročila izvajalcev in izgradnjo družbeno-kulturnega centra v Škofji Loki.

TRŽIČ

Jutri, 27. februarja, bo ob 17. uri v veliki sejni sobi skupščine občine Tržič seja občinskega sveta zveze sindikatov. Razpravljali bodo o osnutku programa dela občinskega sveta in njegovih organov v letu 1980, o aktivnosti občinskega sveta in osnovnih organizacij zveze sindikatov pri uresničevanju družbenoekonomskega razvoja ter o nekaterih drugih vprašanjih.

H.J.

Podpora brigadirskemu delu

Jesenice — Na seji predsedstva občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva z Jesenicami je bila minuli četrtek popoldan, so delegati posvetili osrednjo pozornost obravnavi poročila o lanskoletnem prostovoljnem delu jeseniških mladincov, njihovega letošnjega delovnega programa in osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje letošnjega mladinskega prostovoljnega dela v jeseniški občini. V razpravi so najprej ugodno ocenili delo mladih brigadirjev iz občine minulo leto in po njem sprejeli poročilo o njihovih opravljenih akcijah. Ko so govorili o letošnjem brigadirskem delu mladih, so poudarili, da si bodo morali tako v mladinski organizaciji kot Socialistični zvezi prizadavati za vključevanje čim večjega števila študentov v brigade, saj velika odsotnost mladih delavcev zaradi večkratne udeležbe v akcijah prostovoljnega dela preveč obremenjuje delovne organizacije. Prav tako so priporočili, da bi kazalo spodbujati sodelovanje mladih zlasti na lokalnih delovnih akcijah. Le-te naj bi organizirali v sodelovanju z občinskim samoupravnim interesnim skupnostmi, ki so odgovorne za delo na posameznih področjih in imajo sredstva v ta namen.

Stroške za organizacijo mladinskega prostovoljnega dela so v jeseniški občini doslej pokrivali s pomočjo pokroviteljev posameznih akcij. Ker to ni najprimernejša oblika financiranja, so za letos pripravili osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za te namene. Z zbranim denarjem podpisnikov sporazuma bi kupili potrebno opremo za dve mladinski in eno pionirske brigado ter pokrili stroške za udeležbo brigadirjev na akcijah pobratenih mest in lokalnih akcijah v Mojstrani, strokovno izobraževanje ter kulturne prireditve na akcijah.

Na seji predsedstva jeseniške konference Socialistične zveze so se z osnutkom omenjenega sporazuma in njegovo vsebino v glavnem strinjali. Ob tem so menili, da je treba osnutek tega dokumenta čimprej predložiti v razpravo in sprejem organizacijam zdržanega dela v občini.

**S seje sveta ZSS Jesenice
Bodoča organizacija in del**

Jesenice — Minulo sredo popoldan je bila na Jesenicah seja Sveta Zveze sindikatov Slovenije z Jesenicami. Udeleženci seje so obravnavali dokaj obsežen dnevnih redov. Najprej so se seznanili s sedanjim političnim položajem v svetu in ocenili domača gospodarska gibanja. Ob tem so sprejeli poročili o prihodnjih nalogah sindikatov, v katerih bodo dali posebni poudarek doslednemu uresničevanju gospodarske ustalitve ter usklajevanju planskih dokumentov za letosno leto in novo srednjoročno obdobje.

Zatem so pregledali uresničevanje sklepov prejšnje seje sveta, so razpravljali o predlogu statutarnega sklepa glede organiziranosti občinskega sveta Zveze sindikatov. Po uspešni obravnavi gradiva so ta sklep sprejeli. Prav tako so potrdili poslovnik o notranji organizaciji in načinu delovanja sveta, v katerem so značilne zlasti organizacijske spremembe nekaterih organov sveta. Tako bo odslej imel pet svetov – za planiranje in ekonomsko politiko, razvoj samoupravljanja, oblikovanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, stanovanjska in komunalna vprašanja ter življenske in delovne razmere, rekreacijo in uporabo prostega časa delavcev – pa tri odbore: za organizacijsko in kadrovsko politiko ter izobraževanje, ljudsko obrambo in družbeno samoučiščo ter inventivno dejavnost.

Skupščina izvolila Milana Bajžlja

Danijela Cento in Aleksandru Ždenka Renka in Blaža Oba bosta prevzela dolžnost.

Zaživeli klubi OZN

Radovljica — Po današnjem vodilju je mladim v radovljici lani uspelo ustanoviti nov klub Organizacije zdravstvenih delavcev. Cilj klubov je, da mlade, ki se zanimajo za mednarodne prijateljske odnose med slovenskimi in slovene, sponzorjanje ljudstev in druge.

Zahvaljujoč prizadevnosti mladih in župljencev, predvsem pa Žagarju, učencu iz Radovljice, ustanovili doslej že šest novih osebno soli Stane Zagaj, Štefanija Šol, Anton Bugar, Lojze Rakovec, Anuška Soklič, Janez Gradišar, Janez Frelih, Marjan Burja, Jože Zaletel, Anton Pelko, Tone Roblek, Zdenko Remko in Blaž Studen.

Kranjska skupščina je v sredo razrešila dolžnosti predsednika izvršnega sveta občinske skupnosti. To dolžnost so zaupali dosedanjemu podpredsedniku izvršnega sveta Miljanu Bajžlu, rojenemu leta 1951, diplomiranemu ekonomistu in prizadetnemu družbenopolitičnemu delavcu. Občinska konferenca SZDL Kranj je izvedla kandidacijski postopek in predlagala kandidata Milana Bajžla v razpravo osnovnim organizacijam sindikata in v krajevnem konferenčnem SZDL. V razpravi na predlog ni bilo pripomb, prav tako pa tudi ne na sredini seji skupščine. Milan Bajželj je bil soglasno izvoljen za predsednika. Skupščina je na predlog novega predsednika izvršnega sveta izvolila tudi ostale člane sveta. Podpredsednik kranjskega izvršnega sveta sta Ferdo Rauter in Avgust Osvešnik, sekretar pa Bogdan Greif. Člani izvršnega sveta pa so postali Anton Bugar, Lojze Rakovec, Anuška Soklič, Janez Gradišar, Janez Frelih, Marjan Burja, Jože Zaletel, Anton Pelko, Tone Roblek, Zdenko Remko in Blaž Studen.

Kranjska skupščina je v sredo razrešila dolžnosti predsednika izvršnega sveta Draga Štefeta, ki je že prevzel novo delovno mesto v Elektro Gorenjske.

Skupščina je na predlog SZDL ocenila, da je Drago Štefa nad štiri leta uspešno opravljal dolžnost predsednika izvršnega sveta.

In imenu skupščine se mu je za prizadevanje in trud zahvaljeval predsednik skupščine Stane Božič.

Na sredini seji je kranjska občinska skupščina razrešila dolžnosti predstojnika upravnih organov za notranje zadeve in ljudsko obrambo.

Ustvarjanje z resolucijo

Kamnik — V četrtek, 28. februarja, bo v Kamniku seja občinske izobraževalne skupnosti, na kateri bo največ govorila o ustvarjanju programa kamniške izobraževalne skupnosti z republiško resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana. Na skupščini bo prav tako govorila o problematiki vzgoje in izobraževanja v kamniški občini, o delu kamniške glasbene šole, o družbenem dogovoru o varstvu, urejanju in vzdrževanju spomenikov in spominskih obeležij NOB in o cenah v Dijaškem domu. Delegati izobraževalne skupnosti bodo razpravljali tudi o delovnem programu zborov izobraževalne skupnosti in o predlogu zakona o osnovni šoli.

-jk

Seminar za mlade

Bohinj — Danes se v mladinskem domu v Bohinju začenja tridnevni seminar za širši politični aktiv Zveze socialistične mladine Slovenije. Namen seminarja je, da se udeleženci poglobljeno seznanijo z nekaterimi aktualnimi vprašanjema razvoja naše družbe, njene položaje v mednarodnih okvirih in da se o teh vprašanjih sprožijo intenzivnejše razprave znotraj Zveze socialistične mladine Slovenije.

Tržič — V četrtek, 21. februarja, so se v Tržiču sestali člani predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine Slovenije. Obravnavali so dva družbena dogovora: osnutek dogovora o uresničevanju kadrovsko politike v občini Tržič in spremembe dogovora o družbenem izobraževanju.

V zvezi s prvim dokumentom so menili, da bi morali v organizacijah združenega dela mladim strokovnjakom zaupati tudi zahtevenjša dela pod vodstvom izkušenega mentorja oziroma jih postopoma navajati na odgovornejše naloge. Nujno bi tudi bilo, da bi vse temeljne organizacije spoštovale družbeni dogovor o družbenem izobraževanju in oblikovalo sredstva v višini 0,30 odstotka od bruto osebnih dohodkov zaposlenih za družbeno izobraževanje.

Zatem so obravnavali poročila članov predstavstva o obiskih v osnovnih organizacijah ZSMS. Ocenje so ugodne. Mladi v osnovnih organizacijah se redno sestajajo,

imajo programe dela in združenje okrepili. Torej ustreza sklep s posvetu predsedniku kretarjev osnovnih organizacij bil 21. januarja.

Osnovne organizacije je predvsem prej ustanoviti povsod tam, kjer je to, so se zavzeli člani predstavstva. Nosilki te naloge so vsem konferenca mladih in konferenca nekrajevskih skupnosti. V načrtuje ustanovite organizacije v Obrtnem podjetju Tržič in v krajevni skupnosti postopoma pa še druge.

Okrivno so se na seji predstavstva dogovorili tudi o praznovanjiju dneva mladosti. V letih so v tržički občini mladih veliki manjši priredbi, bile drage, po drugi strani pa naleta na pravi odmev. Zato letos skušali v enem dnevu delo mladih v zvezi s tem, da mladine kot tudi v družbenih organizacijah in družtvih.

V osnovnih organizacijah bolje delajo

Seja kranjske občinske skupščine

DOGOVORILI SMO SE

Delegati kranjske občinske skupščine so na zasedanju, ki je bilo v sredo, 20. februarja, izvolili predsednika in člane izvršnega sveta, sprejeli resolucijo o izvajaju letošnjega družbenega plana in letošnji proračun, sprejeli odlok o stopnjah prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb in predlog odloka o načinu oplojevanja živali v kranjski občini ter kriterije za delitev sredstev krajevnim skupnostim iz proračuna za osnovno dejavnost — Vprašanja delegatov

Kranj — Na sredini seji so delegati kranjske občinske skupščine izvolili izvršni svet občinske skupščine in na njegovega predsednika izvolili na predlog občinske konference TOZD Milana Bajžlja. Predsednik skupščine Stane Božič se je dosedanjemu izvršnemu svetu in predsedniku Dragu Štefetu zahvalil za dobro delo novemu izvršnemu svetu. Milan Bajželj je v imenu novega izvršnega sveta poudaril, da nevzema ta organ dolžnost v izredno pomembnem času, ko bosta potreba največja delavnost in zavzetost in je uspeh mogoč le ob skupnem delu ter sodelovanju.

Sprejeta je bila tudi resolucija o izvajaju letošnjega družbenega plana občine. Resolucija je dokaj konkretna. Da bo njeno uresničevanje lažje in bolje, je izvršni svet prejel program svoje aktivnosti pri uresničevanju resolucije. Skupščina v družbenopolitične organizacije bodo uresničevanje resolucije sprosto ocenjevale in vzpodbujale tam, kjer bi se pojavljali zastoji.

Delegati sprašujejo

Na zadnji seji zborna združenega je delegacija TOZD Merilne načrta vprašala, zakaj je kruh iz pekarni slabši od kruha iz drugih gorenjskih pekarn. Odgovor pripravila inšpekcijska služba občine. Ista delegacija je tudi vprašala, kdaj bo zgrajen most Bistrica, kdo vzdržuje cesto od vojaške ceste do pokopališča v Bistrici, kdaj bo urejena cesta med vajško in tovarno Planika in zanj se dokončno ne uredi podvoz na mostu. Naklo Bistrica, ki je ob vsakem dnevu napolnjen z vodo.

Delegacija Gorenjske kmetijske udruge je vprašala, kako je s promocijo razlaženih gozdov na načrnu Brnik. Mnogi kmetje so želeli večino svojih gozdov, razen tega pa morajo za les, ki so ga sami poskali, plačati še davek na dohodek. To je za nekatere dodatna obremenitev, ugotavlja delegacija. Ali je v tem pritožba na takšno odločitev?

Delegacija Iskre Stikala pa je vprašala, kako je z Rehabilitacijskim centrom za Gorenjsko in kaj je delavnicami pod posebnimi pogoji.

J. Košnjek

DOGOVORIMO SE

Seje zborov jeseniške občinske skupščine

Ta teden zasedajo zbori jeseniške občinske skupščine. Družbenopolitični zbor se je sestal v pondeljek, 20. februarja, zborna združenega dela občinskih skupnosti pa bosta imela seji jutri, 27. februarja, ob 16. uri: prvi v sejni dvorani, drugi v konferencijski sobi Skupščine občine Jesenice.

V teh zborih, ki se bosta sešla južno v načrtu po šest točk letnega reda. Delegati bodo med drugim obravnavali poročila o lančnem delu oddelkov jeseniške občinske skupščine in davčne upravi. Razpravljali bodo tudi o predlogu dogovora o družbenih svetih v jeseniški občini ter se odločali o sprejetju predloga odloka o kategorizaciji lokalnih in nekategoriziranih svetov v občini Jesenice.

Predlog dogovora o družbenih svetih občine Jesenice so oblikovali na novi prizadevanj, da bi v delegatih sistem ustvarili organizirane in najširše demokratične izmenje mnenj. Pri tem so imeli v misli ustvarjalno uresničevanje tehnih načel socialističnega samoupravljanja, ki ga narekuje dinamičen razvoj naših družbenoekonomskih in političnih odnosov in stalna težnja za čim popolnejšo demokratizacijo procesa sprejemajo družbenih odločitev. S sprejetje-

• Letošnji proračun kranjske občine je usklajan z zahtevami republike in občinske resolucije in so ga delegati na sredini seji prav tako sprejeli. Letošnji proračun je v primerjavi z lanskim večji za 8 odstotkov, kar kaže na gospodarnost pri sestavljanju dokumenta in pri načrtovanju trošenja proračunskega dinarja. Letošnji proračun znaša 195.668.100 dinarjev in je za 8 odstotkov večji od lanskega. Če se bo na računu proračuna nabralo več denarja, ga bo služba družbenega knjigovodstva izločala na poseben račun. Višje bo mogoče uporabiti za blagovne rezerve in za kompenzacije pri različnih živilskih proizvodih.

• Skupščina je v sredo potrdila nove prispevne stopnje za zadovoljevanje skupnih potreb, ki bodo veljale od 1. marca dalje. Prispevki iz bruto osebnega dohodka znašajo za zvezo skupnosti otroškega varstva 1,98 odstotka, za skupnost otroškega varstva 1,20 odstotka, za izobraževalno skupnost 4,37 odstotka, za kulturno skupnost 1 odstotek, za telesokulturno skupnost 0,42 odstotka, za skupnost socialnega skrbstva 0,69 odstotka in za skupnost zdravstvenega varstva 6,66 odstotka. Prispevki iz dohodka na osnovi bruto osebnega dohodka bosta znašala 1,44 odstotka za zdravstveno skupnost in 0,28 odstotka za zaposlovanje. Prispevki iz dohodka na osnovi sporazumov pa bodo znašali: za skupnost za varstvo pred požari 0,40 odstotka, za komunalno dejavnost 0,89 odstotka in za ljudsko obrambo 0,11 odstotka.

• V sredo sprejeti odlok o načinu oplojevanja živali v kranjski občini upošteva razmere v občini in med drugim predpisuje, da bo odsljemo mogoče govedo oplojevati le z umetnim osemenjevanjem in ne več tudi z naravnim, kar je bilo doslej v nekaterih odročnejsih krajih ne dovoljeno. Organizacija in strokovno delo na tem področju sta zaupana Živinorejskvetinarskemu zavodu za Gorenjsko.

• Delegati so sprejeli tudi delitev proračunskih sredstev krajevnim skupnostim za osnovno dejavnost. Skupnosti bodo letos prejele za splošne stroške, osebne izdatke delavcev, proslave in prireditve, vzdrževanje spominskih obeležij, informiranje in za težavnost terena skupno 4,6 milijona dinarjev, kar je za 17 odstotkov več kot lani.

J. Košnjek

Akcija Tito-revolucija-mir postaja že tradicionalna oblika mnogočnega idejnopolitičnega izobraževanja mladih ne samo v osnovnih in srednjih šolah, ampak se vanjo vključuje tudi čedalje več osnovnih organizacij ZSMS iz delovnih kolektivov in krajevnih skupnosti.

Letošnje prvenstvo znanja je posvečeno proučevanju zgodovine delavskega samoupravljanja. Izteka se namreč tretje desetletje, kar so v skladu z zakonom o upravljanju podjetij v družbeni lasti začeli delavski sveti. Najprej v Solinu, kranjski Savi in nato še v drugih delovnih organizacijah.

Naslov letosnjega šampionata znanja, kot ga nekateri imenujejo, je Trideset let socialističnega samoupravljanja. Teme pa so naslednje: Ideje o samoupravljanju in prvi praktični poskusi. Samoupravljanje in revolucion v naši državi, Obnova države i.: obramba lastne socialistične poti, Zgodovinski datum: 27. junij 1950. leta. Zgodovina človeka na novi poti, Nova ustava — nosilec samoupravne socialistične graditve, Zakon o združenem delu, Delegatski sistem, Splošna ljudska obramba in družbena samoupravljiva, Svobodno združeno delo, Človek, svoboda in samoupravljanje, Politični sistem socialističnega samoupravljanja, Mladi in samoupravljanje, Neuvrščenost kot oblika napredka in svobode, Samoupravljanje in svet ter Združenju svobodnih proizvajalcev naproti. Celotno gradivo z napotki o poteku akcije je pred dnevi izšlo v posebni izdaji revije Mladina.

Priprave so letos nekoliko zgodnejše kot minula leta, saj želijo organizatorji, predvsem pa Zveza socialistične mladine Slovenije, k sodelovanju pritegniti čim več mladih. Solska tekmovanja in tekmovanja v osnovnih organizacijah ZSMS bodo potekala od 1. do 15. marca, 29. marca bodo občinska tekmovanja, 12. aprila medobčinska in 26. aprila republiško tekmovanje. Mladi, ki bodo tu pokazali največ znanja, se bodo 14. in 15. maja udeležili tekmovanja v Kumrovca.

Cepav republiški zakon o družbenih svetih še ni sprejet, je zaradi uresničitve navedenih prizadevanj potrebno z dogovorom čimprej ureiti temelje za ustanavljanje svetov. Zato predsedstvo jeseniške občinske skupščine predlaga delegatom vseh zborov, da razpravljajo o predlogu dogovora in ga po razpravi sprejemajo družbenih odločitev. S sprejetje-

Novi člani slovenskega izvršnega sveta

Marko Vraničar dosedanji glavni direktor LTH iz Skofje Loke imenovan za predsednika republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo

sekretarja za mednarodno sodelovanje.

Na nove dolžnosti pa so bili imenovani: MILAN BOŠKOVIC za predsednika republiškega komiteja za zakonodajo, BORUT SNUDERL za predsednika republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve, ANTON VAHEN za predsednika republiškega komiteja za informiranje, MARKO VRANIČAR za predsednika republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo, IVAN VINKLER za predsednika republiškega komiteja za promet in zveze in TATJANA KOSOVEL za vodjo komiteja v izvršnem svetu za delo s sredstvi v lasti občanov.

L. B.

Hrvatska ponuja letovanja

Kranj — Turistična zveza Hrvatske prireja že 12 let po raznih krajih Jugoslavije propagandno in informativno predstavljanje turistične ponudbe ob Jadranu v sodelovanju s turističnimi zvezami mest in občin, turističnimi društvi ter hotelskimi organizacijami. V akciji vključujejo tudi sindikalne organizacije s področja, na katerem sosednja republika predstavlja svojo turistično ponudbo.

V letošnjo 13. propagandno in informativno akcijo je turistična zveza Hrvatske vključila tudi slovenska mesta Ljubljano, Celje, Maribor in privč tudi Kranj. Srečanje predstnikov turizma iz kranjske občine in osnovnih organizacij sindikata ter občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj s hrvatskimi turističnimi delavci iz obmorskih sredin na sred. 27. februarja, ob 10. uri v banketni dvorani hotela Creina. Na srečanju se bo mogoče seznaniti z možnostjo letovanja ob Jadranu in že skleniti nekatere trdnje dogovore. Srečanje naj ne bi bilo namenjeno le predstnikom kranjske občine, ampak bi bila na razgovoru dobrodošla tudi udeležba iz drugih gorenjskih občin.

Nadomestne lokacije in zamenjava zemljišč

Delegati zborna krajevnih skupnosti in zborna združenega dela so sprejeli odlok o prenehanju lastninske in drugih pravic na zemljiščih, namejenih za izgradnjo objektov skladiščno-predelovalne cone na Godešiču — Investorji morajo zagotoviti sredstva za odkup hiš in zamenjavo zemlje — Pravična odškodnina

Območje med Traškim grabnom in naseljem Godešič ter med železniško progno in regionalno cesto Skofja Loka-Jeperca je z zazidanim načrtom določeno za skladiščno-predelovalno cono. Na površini 10 ha bodo zgrajeni: grosistični skladišči, pražarna kave, pekarna, diskont trgovina, trgovina z gradbenim materialom in kurivom, urejen bo prostor za vzdrževalno službo, upravna stavba z vratarnico in parkirišče za osebna vozila.

Gradnja omenjenih objektov je v skladu z dopolnitvami družbenega plana občine Skofja Loka za sedanje srednjoročno obdobje in se bo predvidoma začela že letos. Investorji bosta delovna organizacija LOKA Skofja Loka in zavod SRS za rezerve ob sodelovanju občinske skupnosti za potrebe občinskih blagovnih rezerv.

Za pridobitev potrebnih zemljišč je bil pripravljen osnutek odloka o prenehanju lastninske pravice, ki je bil od konca januarja do sredine tega meseca v javni razpravi. Obračnavali so ga v vseh temeljnih organizacijah, ki bodo tam gradile, krajevni skupnosti Godešič in ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti. Sklicana je bila tudi javna obravnavna, ki so se je udeležili investitorji, zagotoviti sredstva za odkup hiš in temelje, ter zagotoviti možnost obdelave zemlje kmetom. S temi sklepi sta Loka in TOZD Proizvodnja močnih krmil seznanjena.

K temu jih zavezujejo sklepi občinske skupščine, ki jih je sprejela na zasedanju 19. decembra in pravijo, da je treba krajanim, ki jim bodo odvzete hiše takoj preskrbiti nadomestne lokacije, prav tako pa mora investitor zagotoviti sredstva za odkup hiš in temelje, ter zagotoviti možnost obdelave zemlje kmetom. S temi sklepi sta Loka in TOZD Proizvodnja močnih krmil seznanjena.

O sprejemu tega odloka so sprejeli na skupnem zasedanju zborna krajevnih skupnosti in zborna združenega dela občinske skupščine Skofja Loka. Ker je bil z omenjenim pojasnilom zadovoljen tudi delegat KS Godešič, so delegati odlok o prenehanju lastninske pravice v skladiščno-predelovalni coni Godešič sprejeli.

L. Bogataj

Stiske osnovnega šolstva

V celodnevni osnovni šoli 12,8 odstotka vseh tržiških otrok, v oddelkih podaljšanega bivanja pa 8,9 odstotka — Izobrazbena struktura učiteljev peša

Tržič — V tržiški občini je sedem osnovnih šol, od tega štiri podružnične, ki jih je v lanskem šolskem letu obiskovalo 1681 otrok. V poprečju se število učencev vsako leto poveča za en oddelek. Letos jih je 1693.

Solska mreža glede na organiziranost vzgojnoizobraževalnega procesa ne več povsem primerna. Povečanje naselja v Bistrici in s tem povezano gibanje prebivalstva je spravilo v težave celotno organizacijo osnovnega šolstva v občini. Kljub dozidavi štirih učilnic pri novi šoli v Bistrici ter delnim popravkom šolske mreže in okolišev se kaže nujnost po celovitej rešitvi tega vprašanja.

Naj ob tej prilici tudi povemo, da je končno odpravljen problem pouka v podružnični šoli v Podljubelju. Učiteljico, ki bi bila pripravljena poučevati otroke, so našli in bo torej šola z novim šolskim letom spet lahko odprta vrata.

Kadrovska struktura učiteljev se je v tržiški občini lani v primerjavi z letom prej nekoliko poslabšala, čeprav je proti drugim gorenjskim občinam še vedno dobra. Težave so bile zlasti zaradi pomakanja učiteljev, po drugi strani pa jih je tudi vedno več z neprimerno izobrazbo. V zvezi s tem je kazalo bolj spodbujati študentje, da delujo in izboljšati stopenjsko politiko in se dogovoriti za nekatere

druge ukrepe, da bi ta poklic za mlade postal privlačnejši.

V učnih uspehih učencev po šolah ni večih razlik. Osip je iz leta v leto manjši. Lani je v naslednjem razred napredoval 98,4 odstotka otrok, leto prej 98 odstotkov. To pomeni, da se je učni uspehi dokončno ustavili, kljub temu pa bo treba v prihodnje poiskati take oblike dela, ki bodo prispevale k izboljšanju vsebine, obsega in poglobljenosti znanja osnovnolokcev.

Celodnevni pouk imajo samo v prvih štirih razredih v Križah, kar pomeni 12,8 odstotka vseh učencev v občini, medtem ko je v oddelkih podaljšanega bivanja 8,9 odstotka otrok.

Z nekaj časa načrtovan prehod na celodnevno šolo tudi na predmetni stopnji v Križah lani ni uspel. Organizirano ni bilo niti podaljšano bivanje kot prehodna oblika in izhodišče za celodnevno šolo. Ob tem velja poudariti, da bi se v občini in seveda tudi v križki šoli morali resno sezavzeti za čim hitrejšo uvedbo celodnevnega pouka. Možnosti ima ta šola ob vseh treh največ, hkrati pa po izkušnjah sodobna oblika pouka samo v prvih štirih razredih kasneje učencem več škodi kot koristi.

H. Jelovčan

Dobro so gospodarili

Rezultati lanskega gospodarjenja LIP, lesne industrije Bled nad pričakovanji – Za 62 odstotkov višji izvoz od leta poprej – Veliko zastavljenih investicij – Spomladi nov iso-span zidak

Pet temeljnih organizacij združenega dela ima LIP Bled, od tega štiri proizvodne in tozd prodajo ter delovno skupnost skupnih služb. Njihov osnovni proizvodni programi so izdelava vrat na Rečici, opažnih ploč, pohištva in iso-span zidakov v Bohinjski Bistrici, oblog in embalaže v Podnartu ter vhodnih in garažnih vrat v Mojstrani. 1025 delavcev je lani tu zdrževalo delo, kar je 2 odstotka več kot v letu 1978. Za naprej pa načrtujejo le 1 odstotkov rast zaposlovanja.

Dobro so gospodarili v preteklem letu. Dosegli so za 870.658.000 dinarjev celotnega prihodka, kar je za 51 odstotkov več kot v letu 1978 in za 21 odstotkov nad planom. Tudi dohodek je ugodnejši kot v letu poprej, saj je ustvarjenega 296 milijonov dinarjev, ali 49 odstotkov več in 19 odstotkov nad planom. Porast dohodka je manjši kot porast celotnega prihodka, čemur je krv močnejši porast stroškov. Cisti dohodek pa je porasel za 48 odstotkov v primerjavi z letom poprej in je 20 odstotkov nad planiranim. Porast je manjši, ker so podvojili amortizacijo. Ugotovili so namreč, da amortizacija po minimalni stopnji ne zadošča za enostavno reprodukcijo.

Osebni dohodki so se v primerjavi z letom 1978 povečali za 31 odstotkov in so značali v poprečju 1979. leta 7.438 dinarjev na zaposlenega. Še vedno pa so rasi počasneje kot dohodek. Za 80 odstotkov je porasta tudi njihova akumulacijska sposobnost.

Poseben uspeh pa so dosegli v izvozu. Kar 20 odstotkov celotnega prihodka ali 36 odstotkov prodaje proizvodov pomeni izvoz, ki je za 62 odstotkov višji kot v letu 1978 in za 26 odstotkov nad planiranim. Največ so izvozili opažnih ploč, pohištva in vrat. Njihovi najboljši od-

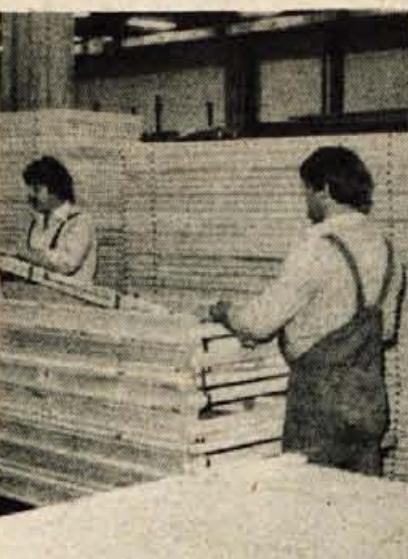
malci so Švica, Italija, ZDA in Zadnja Nemčija, pa tudi Francija. Polovico vsega izvoza je opravil sam LIP, polovico pa je bilo izvoženo preko trgovskih organizacij. Uvoz reproducijskih materialov – leplil za opažne ploče, žaganega lesa in furnirjev – znaša le 24 odstotkov izvoza.

Ocenjujejo, da je k odličnim rezultatom gospodarjenja v LIP Bled največ doprinesla povečana produktivnost, saj je narašla za 9,8 odstotka, deloma pa tudi spremenjena struktura v prodaji in ustrezne cene na zunanjem trgu. Doma pa so cene surovinam hitreje naraščale kot cene izdelkov.

V planu za letošnje leto so si zadali povečanje obsega proizvodnje za 6 odstotkov, celotnega prihodka za 25 odstotkov in dohodka za 8 odstotkov, porast stroškov pa za 35 odstotkov, ker se nakazujejo višje cene surovin.

Veliko dela jih letos čaka pri že zastavljenih in tudi novih investicijah. Najprej so seveda na vrsti že začete investicije, kot je proizvodnja opažnih ploč v Bohinju, kjer je treba zamenjati opremo, da bo produktivnost še večja – predvsem bo proizvodnja namenjena izvozu – večja pa bo tudi izkorisčenost materialov. Povečati morajo skladišča na Rečici, v Bohinju in v Podnartu. Na novo pa bodo v Bohinju urejali kotlovnico, ki bo stala 55 milijonov dinarjev in pri kateri bodo lahko uporabljali za kurjenje lesne odpadke, lubje in podobno. Tako bodo prihranili pri stroških za mazut in manj bodo onesnaževali okolje, kajti danes te odpadke vozijo v gozdove. Računa, da bo kotlovnica preurejena že do konca leta.

Pri proizvodnji iso-span zidakov pripravljajo proizvodnjo novega, debelejšega zidaka, ki bo boljši izolator in se bo z njim prihranilo na kurjav.

Velik delež celotne Lipove proizvodnje zavzema proizvodnja vrat na Rečici.

Predvidevajo, da bo proizvodnja teh zidakov stekla že aprila letos.

Na Rečici bodo skupaj z Gozdnim gospodarstvom zgradili mehanizirano lesno skladišče; sovlagatelji bodo s polovicovo sredstvom.

Izboljšave v proizvodnji suhomontažnih podbojev bodo dale večjo proizvodnjo in višjo produktivnost: tudi ta povečana proizvodnja bo namenjena izvozu. Verjetno pa bodo že v jeseni obnovili obrat za vhodna in garažna vrata v Mojstrani, s čimer bodo prav tako povečali produktivnost, omogočili delitev programa znotraj delovne organizacije in GLG, pa tudi povečali proizvodnjo.

Tudi v bodoče bodo skrbeli za družbeni standard delavcev. Lani so samo za stanovanja delavcev namenil 11 milijonov dinarjev, saj so zanje zbirali po 9 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Zastaranih stanovanjskih problemov sploh nimajo, nove, ki se pojavljajo s prihodki novih delavcev, pa skušajo reševati sproti.

D. Dolenc

Sistem zagotavljanja deviz še vedno neurejen

Gumarji spet v težavah

Kljub izredno povečanemu izvozu, samo-upravnemu sporazumevanju za pridobitev deviz in sovlaganju v surovinsko osnovno skranjska tovarna Sava spet srečuje s pomankanjem deviz, kar že sicer napet gospodarski položaj še zaostruje – Izvršni svet kranjske občinske skupščine poskuša najti hitre rešitve

KRANJ – Konec lanskega leta se je kranjska tovarna Sava znašla zaradi pomankanja deviz v neprijetnem položaju skrajnimi napori, prizadevnostjo in iznajdljivostjo je našla ugodno in zagotovila normalno ter nemoteno proizvodnjo. Veseli je že lani marsikdo upravičeno slutil, da se bodo enake težave letos ponavljale. Tako se je tudi zgodilo. Tovarna Sava je seznamila kranjski izvršni svet, da so devizne zaloge na koncu leta zato ne bo mogoče kupovati reproducijskega materiala in tem zagotoviti normalne proizvodnje. Izvršni svet je deloval organizacija tudi zaprosila za pomoč pri premagovanju težav, hkrati pa je sama tudi že storila ustrezne ukrepe, saj je odločila kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja povečevati proizvodnjo.

Da se je Sava kmalu po začetku letošnjega leta znašla v tem položaju je več vzrokov. Gumarji so delovna organizacija, ki mora še vedno veliko reproducijskega materiala uporabljati, kar je sploh pomembna in tudi neugodna značilnost kranjske gospodarstva. Drugi vzroki so še vedno neurejen sistem deviz, ki je v preteklosti vplival na delovanje interesne skupnosti za ekonomiko in odnose s tujino ter že izkorisčena slovenska devizna kvota na letosno prvo četrletje. Na področju zagotavljanja deviz je kranjski nekaterim lanskim novim ukrepom še marsikaj neurejenega neusklašnjenega. Na to opozarja na primer že samo primer Sava, ki izredno povečuje izvoz, sovlagata v surovinsko osnovno skupščino, ki sporazumeva s poslovнимi partnerji za pridobivanje deviz pravic, pa kljub temu ostaja brez deviz za uvoz najnovnejšega reproducijskega materiala.

Kranjski izvršni svet je ob obravnavi primera Save opozaril, da je treba v občini še pospešiti napore za zagotovitev večja izvoza in za nadomeščanje tujih surovin z domačimi. Izveden odvisnost bo lahko le tako manjša. Letošnji plani kranjske gospodarstva te usmeritve v precejšnji meri upoštevajo. Izvršni svet podpira tovarno Sava pri zagotovitvi najnajvečjih deviz, uvoz surovin in je s svojimi stališči že seznanil tudi republikanski izvršni svet. V svoja stališča so Kranjčani zapisali opozorila, so podatki o izvozu in uvozu v Sloveniji še vedno pomankanji, da je pri ugotavljanju trimesecne devizne bilance preselektivnosti in obravnav posameznih primerov ter da pričakujemo razumevanju o delitvi deviznih sredstev še nismo povsem uspešni. So organizacije zdržučenega dela, ki bi lahko devize v takih primerih prodale, pa tega ne storijo. S tem zavestno še zaznajo svoj položaj pri naši zunanjetrgovinski menjavi in zagotavljanju deviz.

J. Košček

Naložbe na Gorenjskem

Lani dokončanih 147 investicij

Lani je bilo po podatkih službe družbenega knjigovodstva iz Kranja na Gorenjskem dokončanih 147 investicij s končno vrednostjo 2719 milijonov dinarjev. Denar za naložbe so investitorji zbrali 19 odstotkov iz lastnih sredstev, odstotek iz samoprispevka in 80 odstotkov s pomočjo kreditov. Struktura financiranja investicij je takšna, da je gradnja hladne valjarne v jesenški železarni. Njena končna vrednost je dosegla kar 1821 milijon dinarjev. Brez upoštevanja hladne valjarne bi bila sestava financiranja naložb povsem drugačna: končna vrednost investicij bi znašala le 898 milijonov, delež sredstev OZD bi se povzpel na 56 odstotkov, samoprispevka na 3 in delež kreditov bi padel na 41 odstotkov.

V kranjski občini je bilo lani dokončanih 48 naložb z vrednostjo 208 milijonov, na Jesenicah 18 v vrednosti 1.915 milijonov, v Radovljici 46 v vrednosti 208 milijonov, v Škofji Loki 18 v vrednosti 297 milijonov in v Tržiču 17 z vrednostjo 53 milijonov dinarjev.

Ce pa odstojemo negospodarske naložbe, ugotovimo, da je bilo lani na Gorenjskem končanih 113 gospodarskih naložb s končno vrednostjo 2575 milijonov dinarjev. (Brez hladne valjarne pa 754 milijon dinarjev). Negospodarskih naložb je bilo 34 s končno vrednostjo 144 milijonov dinarjev. Delež gospodarskih naložb je v skupni vrednosti vlaganj predstavljal na Gorenjskem 95 odstotkov ali brez hladne valjarne 84 odstotkov.

Največje lani dokončane investicije v kranjski občini so bile: izgradnja prizidka občinske skupščine, osnovna šola Primskovo, modernizacija proizvodnje v Exotermu, izboljšanje tehnologije v Savi, montažna hala Iskre za skladišče v Lipnicu in trgovina ter drugi pomožni storiti v Planiki.

V jesenški občini je bila dograjen hladna valjarna, vročevodno omrežje, izboljšana tehnologija v Železarni in grajen prizidek k domu upokojencev.

V radovljiski občini je bil dograjen dom starostnikov, nova kovačnica v Verigi, obnovljena bila kotlovnica v Elanu, zgrajena je bila cesta na Talež, Pla-

men Kropa je zgradil stanovanjski blok in Elmont Bled uporabljal poslopje.

Največja investicija v kranjski občini je bila obnova ali uvočega hotela Zlatorog, Alplesova tovarna za preprocesirvanje masivnih elementov, proizvodna tovarna Niko, proizvodna skladnišča tovarne Alloški vodovod, industrijska Termopolia, nova tovarna v vrat v Jelovici in poslopje Lokainvesta.

V občini Tržič je bila obnovljena Deteljica, samostanovanjska skupnost je adaptirala dva objekta na svobode.

Začetnih investicij so takšnih, ki niso bile do konca, je bilo v vseh načini precej več, saj je bilo v investicijenih vloženih enkratnih sredstev, kot je vrednost dokončanih del.

L. Božič

IZ GLASIL DELOVNE ORGANIZACIJE

Peko

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA
V preteklem letu so v trički občini obutve Peko dovolj učinkovito stanovanjska vprašanja delovali. Razpisnem roku je vložilo preko 1000 žalih, vendar je bilo 23 izpolnjeno, kar je 100% uvrstitev na listo pritočev in družbenih stanovanj. Do vselej novanja ni prišlo, ker izvajalec je jektično vložil vpravljajoči vprašanja in stanovanj v Bistrici. Da je bilo brez njih, so se odločili za finančno revitalizacijo Lonsarjeve hiše, bodo dobili šest stanovanj. Ta pravilnost je bila po načrtih zaključena.

Pristopek za posojila za nakup naložb je bilo 20, za individualno gradnjo 32 in za adaptacijo osmih. Po skupni misiji za družbeni standard so bila sklepana pogodb na nakup stanovanj za končana lanskoga leta pa je šest pristopil odstopilo od nakupa, ker so cene presegale močno narasle: od prvotne pravčanske cene 800.000 dinarjev do sobno stanovanje na 841.000 dinarjev.

Kakšne pa so potrebe v letu 1980? Kako jih bodo reševali? Po zaključku razpisa za zbiranje pritočenj je bila posojila je pokazala drugačna slika kot pretekla leta: šest za nakup stanovanj je le sedem individualno gradnjo 25, za odstopi hiš ali stanovanje pet, precej več je prešlo za adaptacije; kar 21.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRAJN

Gorenjski osnovnošolci in začetki usmerjenega izobraževanja (1)

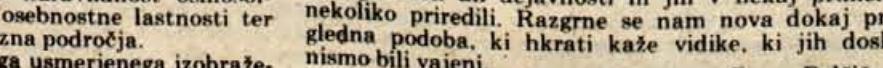
Usmerjeno izobraževanje, ki bo letos pričakalo generacijo osnovnošolcev, korenito posega tudi na področje poklicnega usmerjanja. Spremembe so vsebinske in formalne in bi jih lahko razdelili v tri dele.

1. Prehod iz osnovne šole v srednje usmerjeno izobraževanje. Tu je zelo pomembna in celo bistvena odločitev učenca za ustrezno usmeritev, kajti vodovarna prehodnost med usmeritvami ne bo kar poljubna in brez težav (na primer iz gozdarstva v gradbeništvo ipd.). Posebej se bo zaostriila pri nadaljevanju študija na višjih in visokih šolah, kjer bodo obvezni nadaljevalni izpiti. To pomeni, da je treba v tej fazi temeljito odkrivati interesno naravnost osmošolcev, posebne sposobnosti in osebne lastnosti ter pridobljeno znanje za posamezna področja.

2. Prehod znotraj srednjega usmerjenega izobraževanja.

Se večje spremembe se obetajo izobraževanju ob delu in iz dela, vendar o tem drugič. Poglejmo pa podatke o namerah letošnje generacije gorenjskih osnovnošolcev. Že pri tem smo se srečali z novostjo. Sistem usmerjenega izobraževanja zareže namreč tudi v doseganju evidenco in statistiko na tem področju. Ali načančneje: zaradi sprememb v sestavi in pridobivanju poklicev, ki pa še ni v celoti pojasnjena, postajajo vprašljive vse vzdolžne (večletne) primerjave v namerah, prijavah in vključitvah mladih. Problem smo zankrat tako, da smo se naslonili le na seznam panog, strok ali dejavnosti in jih v nekaj primerih nekoliko priredili. Razgrne se nam nova dokaj pregledna podoba, ki hkrati kaže vidike, ki jih doslej nismo bili vajeni.

Franc Belčič

Enotnost v raznoterosti

Zaradi spletja več oblik izražanja ni mogoče govoriti o Venu Dolencu kot slikarju, pesniku ali glasbeniku posebej. Vedno je pri njem treba upoštevati, da obravnava življenjske vrednote preko čopiča, peresa, besede in glasbila enakovredno in sprotno v vseh hkrati.

A povrnila se v čas Dolenčevega boemskega življenja, ko je občudoval zgodovinske in umetniške znamenitosti Francije, življenje v tej deželi, se učil v živel od svojih slik in glasbenih nastopov. To je bilo obdobje protestnih pesmi, po katerih so sloveli zlasti ameriški pevci. Na raznih priredilih jih je prepelval tudi on, obenem pa dodajal lastne, kritične do časa in družbe. Medtem je spoznal ženo Melito, o kateri prioveduje, da je dobra glasbenica ter velika opora v njegovih ustvarjalnih prizadevanjih.

Glasbeno »delo« Vena Dolence je tesno povezano z akustično skupino Sedmina, čeprav z ženo precej nastopata tudi sama. »Kako je ansambel pravzaprav nastal?«

»Ko sem 1976. leta prvič samostojno razstavljal v Tržiču, sem ob otvoritvi razstave, morda se sliši smešno, hotel nekaj posebnega. Zbral sem par fantov, ki so se spoznali na glasbo. To so bili prvi zametki Sedmine, čeprav se po tem koncertu leto dni nismo videli. Našli smo se spet za nastop na festivalu v Šenčurju, kjer smo dobili priznanje kot najbolj izvirna skupina. To nas je spodbudilo, da smo se kmalu dela resno lotili.«

»Koncertov, radijskih in televizijskih snemanj ne bi naštevala, ker jih je preveč. Zanimivo pa se mi zdi vaše nagnjenje h klasiki in k folklori.«

»Besedila pesmi, ki jih pišem, so zelo baladna. Naslonjena so na tradicijo, na zgodovino, pa vendar so aktualna tudi danes. Kritična so, čeprav ne direktna. Kdo hoče, jih razume. Namenoma uporabljam take besede in rime, ki so jih ljudje že pozabili. Sporočilo primerna mora biti sedva glasbena spremjava, ki spominja na narodne ritme, je pa zaradi flavte in violine precej klasična. Vse skupaj res zveni žalostno, baladno, nenavadno. Vendar tako je usmeritev Sedmine, ki ji glasbena moda ničesar ne pomeni.«

»Kaj tako močno vpliva na vas, da ste izbrali tak način izražanja?«

»Dva elementa sta. Kadar ustvarjam, se izključim iz časa in stopim med ljudi, ki jih poznam kot ljudi. Vrнем se na Biželjsko, kjer sem dolgo živel, med vinograde in kmete. Spomnim se

veno dolenc:
v polju gre pšenica v klas

kdo bo ženin kdo bo svat
naj pokaže svojo dlan
puža pestva slike tri
si oblači pajčolan
kdo bo ženin kdo bo svat
bratsko režejo si kruh
zjutraj bo le eden sam
v času ki prišepa gluhi

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

muren gode v temno noč
v polju gre pšenica v klas
vsak je v mislih negotov
kaj poreča na ves glas
muren gode v temno noč
puža skriva v sebi greh
kdo bo prvi stegnil dlan
zdaj ni časa za posmek

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

črno vino pijejo
in vagajo če le ni res
da karte v roki lažajo
če ni bilo še kaj vmes
črno vino pijejo
bratsko režejo si kruh
v roke puži sežejo
v jutro šepa starec gluhi

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

poštenih ljudi in pristnih medčloveških odnosov, ki so se mi zapičili v spomin še kot otroku. Moja nagnjenost k folklori verjetno izvira iz teh doživetij. In drugič; pesmi nastajajo kot izraz nasprotij, ki jih opažam vsak dan ob srečanjih z ljudmi. Nasprotja so vedno večja, ljudje vse bolj zaprti. Kot skojske. Tudi kadar se zelo intimno pogovarjam z nekom, kar je zelo redek primer, ugotovim, da človek nima pravega obraza. Še vedno ostane maska, ki je ni sposoben odstraniti.«

»Slikarstvo, pesništvo in glasba so tri veje umetnosti. Kako jih ločujete?«

»Med slikarstvom in pesnikovanjem ne delam razkoraka, ni

predalčkov, saj ideje, ki jih dobim v pesmi ali slikah, lahko uresničim kot pesem ali grafiko ali risbo ali celo sliko. Kar se morda ne da povedati s črto, z barvo, se da z besedo ali obratno. Vse jemljem kot eno umetnost, kot celoto. Tudi glasba sodi zraven, saj je le dopolnjevanje pesmi.«

»Pred kratkim ste bili na srečanju pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradišču kot gorenjski predstavnik. To je za vsakega mladega ustvarjala verjetno veliko priznanje.«

»Res je. Čeprav sem v slovenskem prostoru že opozoril nase, sem hotel potrdilo, da moje pesmi lahko živijo tudi same, brez glasbene spremljave. In uspele mi je...«

»Če se spet povrneva k Sedmini: je kaj resnice v govoricah o razpadu? In kaj je s ploščo, ki jo napovedujete že nekaj mesecev?«

»Sedmina ne bo razpadla. Z oddodom Karla Ahačiča k vojakom se je stvar malo zavlekla, kar je tudi razlog, da plošča še ni izšla. Posneli jo bomo še v tem mesecu.«

»Kako vse to zmorate, usklajate, posebno še, ker je vaše delo precej odmanknjeno od umetnosti?«

»Dan ima le štiriindvajset ur. Osem ur sem v tovarni, osem ur mi ostane za ustvarjanje, osem ur pa naj bi po pravilih spal. Ker pa nikoli ne spim osem ur, sem vedno zaspan, utrujen. Večina ljudi sprašuje, kako to zmorem. Meni se zdi normalno. So še druge stvari, razna opravila v hiši in okrog nje, ki so večje breme. Nekateri delajo samo to, pa imajo težave s časom. Vem, da si privoščim za današnji čas širok spektor izražanj. A prepričan sem, da to ni tratenje časa, saj se mi uspehi kažejo na vseh področjih. Ne toliko zaradi talenta; koliko ljudi je talentiranih, pa so leni. Če se v nekaj zares poglobis, lahko tudi spelja. Poštano. Vedno hočem biti pošten. Seveda pa je treba časa, da delo zazveni do tistih višin kot bi rad.«

»Vas kdaj ‚prime‘, da bi se tudi poklicno posvetili slikanju, pesništvu in glasbi?«

»Seveda me. Zame naj bi bil to zdaj pravzaprav konjiček, čeprav ga jemljem enako resno kot delo v tovarni. Mislim, da bi v tovarni moje izrazne možnosti in znanje lahko pametnejše izkoristili. V tiskarni kot strojnik nimam niti prilike, da bi se izkazal. Škoda.«

Tako. Pri koncu sva. Še nekaj misli je ostalo, ki bodo Vena Dolence verjetno predstavile bolje kot vse besede doslej.

»Kako živim? Če človek nima velikih potreb in želja, je lahko kralj. Midva z Melito sva. Prijetem dom imava. Dobro se počutim. Imam svoj svet, v katerega ne pustim nikogar, razen Melite. Čas, v katerem fizično živim, v bistvu zaznavam podzavestno. Vse okrog mene – tekme za prestiž, dirke za dobrinami, zlagane pomembnosti v družbi in podobne stvari – zame nima nobene vrednosti. To je cirkus, pravzaprav ne, smešno se mi zdi, da ljude daje za to živijo. Vse je namreč minljivo; pridejo ljudje, ki ti vzamejo omaro, hišo, misli in idej in ne morejo, dokler te ne ubijejo...«

Človek, ki se mu posreči, četudi le za hip, da pogleda v skriveni svet Vena Dolence, je polaskan, kajti njegova skoljena lupina je tesno zapnjena pred vsiljivci. Torej, hvala.

Helena Ježevčan

Mirko Cegnar

Pred dnevi je praznoval svojo 70-letnico, letos bi praznoval 50 let svojega gledališkega dela. Igralec kranjskega gledališča Mirko Cegnar je umrl. Gledališki žarometi, ki so neštetokrat krili svetlobo in senco njegovih številnih vlog, se v njegovih očeh ne bodo več zaiskrili.

Predstave v gledališču se zaključujejo z aplavzi. Mirkovo življenje je bila velika predstava prvega gledališčega zanesenjaka. Ne moremo zaploskati. Neštetokrat smo mu plaskali, od srca in želje, da bo naslednjic ponovno med odrskimi zavesami. Več kot 200 različnih vlog je nemara premalo, da bi lahko odzrcalilo vse kar je Mirko Cegnar dajal gledališču. Vlog, ki bi lahko v vsej veličini izpostavile vso neusahljivo ljubezen do gledališkega sponjanja ni. Taka vloga je lahko le resnično življenje prednega, zaljubljenega komedijanta – in to vlogo je Mirko vedno ponavljal, jo vedno znova odkrival ... odkrival jo je pred nami kot igralec, kot režiser, organizator, gledališki pedagog, masker... Verjetno ni gledališčega dela, ki se ga Mirko ne bi lotil z enako ljubezijo. Bil je največji možni ljubitelj gledališča.

Veselje do življenja, veselje do igranja – to sta bili verjetno tisti življenjski oporni točki, ki sta Mirku pomagali, da je dostojanstveno in razumno premostil vse – hvalo in kritiko svojega dela pod katerima je vedno ustvarjalnost gledališčnika. Bogate življenjske in ustvarjalne izkušnje ni samoljubno skrival. delil jih je med svoje prijatelje, kolege, med svoje mlade naslednike.

Trpkie in težke dni je doživil med vojno v Dachau... Celo v težkih dneh je nadaljeval svoje poslanstvo, ki se je lahko v svobodi iz leta v leto razračalo do tiste meje, ko danes nemo lahko ugotovljamo, da je nenačomestljiv.

Vsako življenje je enkratno. Življenje gledališčnika to sponjanje podprtje – njegovo neponovljivo delo ostaja v spominu. In morda bolj kot kdajkoli vemo, da je bil Mirko ljudski umetnik v najzlahtnejšem pomenu.

Od njega smo se poslavljali vedno, kadar je padla gledališka zavesa, vedno prepričani, da se bomo lahko še poslovili. Tokrat se zavesa ne dvigne več – njegova vso predanost, samoodgovodovanje, zaljubljenost in ustvarjalna poštenost so dedičina, ki nam jo zapušča. Mirko, Hvala! Matija Logar

Tretji album Toneta Janše

Te dni je pri Helidonu izšel novi, že tretji samostojni album mednarodnega jazz kvarteta, ki ga vodi kranjski saksofonist Tone Janša. Na plošči igrajo sami prekaljeni glasbeniki, ki so tako ali drugače povezani z Institutom za jazz v avstrijskem Gradcu. Poleg Janše na tenor in sopran-saksofon in flavi, sodelujejo še svicarski pianist André Jeanquartier, avstrijski basist Ewald Oberleitner in beografski bobnar Miroslav Karlović.

Nova plošča, ki so jo naslovili »Pattern« (Vzorec), priča pregleden prerez dosedanje jazzovske ustvarjalnosti Toneta Janše, zato je po svoji vsebini zelo pestra. Vsebuje široko paletto najrazličnejših jazzovskih izhodišč in iskanj (modalno zasnovan jazz, free jazz, bitonalno glasbo, itn.), pomembna novost pa je

uporaba folklornih elementov. Slovenska ljudska pesem »Kje so tiste stezice« postane v Tonetovi predstavi zanimiva jazzovska balada. Pomembno je tudi iskanje v ciganski melodiki, kar potrjuje skladba »Rom«. Poleg tega zasledimo še kopico zelo sodobnih poskusov, ki vse površi zvenijo zelo izvirno, nenavadno, sveže – »janševsko«. V naslovni skladbi »Pattern« nas zanimalivim, novim in drugačnim zvokom presenetili ljubljanski RTV orkester z dirigentom Jožetom Privčakom na čelu.

Kvartet Toneta Janše se te dni pripravlja na nove nastope po slovenskih krajinah. Koncerti bodo seveda namenjeni predstavitvi nove plošče. Predvidena je tudi turneja po Indiji. Janšev kvartet bo nastopil na jazz festivalih Yatra 80 in Calcuta 80, vzopredno pa se bo predstavil na več koncertih po indijskih mestih. Še en jazz festival ga čaka v marcu in sicer v Burghausenu v Zahodni Nemčiji.

K. Mohar

Kulturni koledar

RECITAL CANKARJEVIH DEL

Mladina Šolskega centra Iskra iz Kranja bo danes ob 18. uri v dvorani delavskega doma v Kranju pripravila večer Cankarjeve besede, ki so ga naslovili Recital Cankarjevih del. Pod mentorstvom Alenke Prah in režiji Jožice Mihevc bodo nastopili: Janez Jekelj, Janez Berce, Tomo Gorjanc, Barbara Zajc, Irena Mlakar in Jure Mejač. Sodelovale bodo učenke Glasbene šole iz Kranja Maja Bezljaj, Teja Mezeg in J. Pogačnik pod vodstvom M. Bezljaj in J. Zupančič.

RAZSTAVA GRAFIK NA TEMO 750 LET KAMNIKA

V prostorih osnovne šole v Mostah pri Komendi je odprta razstava grafik na temo 750 let Kamnika, ki jo je šola pripravila s sodelovanjem Društva EX libris Slovenije in Skupščine občine Kamnik.

PRIREDITVE V ŠKOFELOŠKI KNJIŽNICI

Danes, ob 17. uri v uru pravljic za predšolske otroke bo Marija Leber pripravovala o letnih časih. V sredo, 27. februarja, ob 18. uri bo na vrsti predavanje z diapozitivi o Siciliji, ki ga bo vodil Janko Krek. V četrtek, 28. februarja, ob 18. uri bo v uru pravljic za šolarje Valentina Štukl pripravovala Gozdne zgodbe.

»Ljudje naj pojme« je geslo letosnjega Tabora slovenskih pevskih zborov v Sentvidu pri Stični. Strokovni svet, ki ga vodi umetniški vodja Marko Munih in predsednik Miro Kokolj, je že sestavil program zaključnega skupnega nastopa pevcev. Po uvodni slavnostni priredbi Premrlje »Zdravljice« na tekst pevnika Prešernra ob 180-letnici njegovega rojstva, bodo združeni pevski zbori zapeli v Bučarjevi priredbi znano slovensko ljudsko pesem, ki je najljubška predsedniku Titu, »Plenilke je prala«. S ponaredno koroško »Roz, Podjuna, Zilac« lani umrela ljudskega skladatelja Pavleta Kernjaka in z ljudsko iz Slovenske Benečije »Ne hodi mi tote ponoči« v priredbi B. Orla, bodo poučarili boj za pravice naših rojakov v zamejstvu. Osemdesetletni skladatelja Matije Tomca bo posvečeno belokranjsko »Metliško koloc«. Sicer pa so iz vsake slovenske pokrajine izbrali po eno pesem. Tako bodo poleg ljudske »Kranjčičev Jurij« v priredbi Samo Vremšala peli še dolensko »Saj lep«

Vsa svojo čutarico obesiva za pas, spijemo kavo brez smetane in z nekakšno nervozo že čakamo avtobus pred bencinsko črpalko. Na kartonu še vedno piše: SUPER - JOK!, naš tank za bencin pa je že skorajda prazen, da nas zaskrbi, če bomo jutri sploh mogli na pot naprej.

Spet nori turški asfalt – končno trg pred trdnjavou istanbulske univerze... avtobus se sprazni, tako hitro, da sploh še ne dojamemo, da smo spet sedli na napačnega.

Zato moramo peš v center.

Clovek tava po starem ISTANBULU.

NA KAPALI ČARŠIJI

Ponekod lesene hiše, z ilovico ometane, drugie betonski bloki posejani čez in čez, da bi človek moral imeti po žepih kup svetlikajočih kamenčkov, da bi mogel nazaj, in vedel, kod vse ga je neslo.

ISTANBUL ni samo za okopi.

Turki so ga rakasto širili, bolj pri tleh, v ozkih ulicah, kamor redkokdaj posije sponce, v zenitu že, s kipi odpadkov pred vhodnimi vrati.

Že v starem BIZANCU so postavljali kasarne, visoke tudi do trideset metrov. To se pravi, da so lahko imele dvanaest nadstropij, če je bila ulica, ob kateri so stale, vsaj ŠTIRI METRE ŠIROKA!!!

S takšnimi pravili gradnje so postavljali temačne soteake in luknje, z bedo in životarjenjem po getih.

Temnopoli Anatolijs z medvedom pred obzidjem cerkve »SVETE MODROSTI«. Tuječ na levi je NESP tambožinom igra, medved, zdresiran, pleše, se postavlja na zadnje noge ...

NEBO: daljna modra črta.

SONCE: redkokdaj videno.

Tako je v orjaškem mestu ob ZLATEM ROGU odraščalo na desetisočne otrok.

Vrh vsega so lahko lastniki ničvrednih hiš z visokimi najemnimi po mili volji odirali. Proletarci in trgovci in uradniki so v truham dotečali v mesto, zato jim ljudi stiski ni nikdar zmanjkal. Prebivalstvo z deželi pa je privabljal zlagani sijjaj velemesta... in upanje, da se jim svojega kruha ne bo treba prislužiti v potu svojega obrazja. Razumljivo je namreč bilo, da mora proletariat dobiti kruh zastonj, kakor nekoč v RIMU, pa še, seveda, vino zraven. Pa tudi dakovki jih niso bili treba plačevati.

Ob Tiberi, v RIMU, so razdeljevali žito po sili razmer ali zaradi razumljive cesarjeve želje, da bi bila njegova človeška kulisa mirna. V CARIGRADU ob Bosporju pa je zaradi nove državne religije – krščanstva postal obdarovanje revnih vrhu vsega še verska

dolžnost. Na stotisoč revnih se je s tem imenitno okoristilo.

Pustimo zgodovini svojo neustavljivo pot. KAPALI ČARŠIJA je bila v nedeljo zaprta. Svet so se nekaj strejiali. Le od daleč so našo radovednost zboldi kupi zlatih obeskov na tem pokritem istanbulskem trgu. Šopí verižic (zlatih, srebrnih, takih z biserim obeskom), dragocenih kož, perzijskih tepihov in preprog, antičnih izkopanin, ki jih sploh ne bi smeli prodajati, spominkov... še in še.

Samo ena od tritisočih prodajal je bila odprta – pri enem od osemnajstih vhodov, in sivilasi Turek v turbanu (prvem, ki smo jih videli tukaj) je sedel prekrižanih rok, pil čaj in – zadovoljno preteval denarce. Kupev kot mravelj, saj je bil brez konkurence. Da so pokupili in razgrabili tudi najstrupenejši kič, ki je že nekaj let razpadal in rjavel po kothi.

Umagane ulice se ožijo naprej. Za vogalom – portaveli Turki iz Anatolske planote za lire razkazujejo vraga kosmatinca, ki pleše in srhljivo gode, ko mu rjavopolti igra na tamburin.

Brane slika.

Medved se postavi na zadnje noge.

Še enkrat: SKLJOC.

Črnih zahteva sto mark, kar je lopovsko drago. Brane mu vrže v nastavljeni tamburin starega jurja, črnih zamahne z roko, medved se še enkrat postavi na zadnje noge... potem pa gresta dražit turiste naprej.

Moj fotoaparat pa je ostajal vse bolj zaprt v črnasti škatli, še sam ne vem, zakaj.

V SULTANOVI DVORCU NAD BOSPORJEM

Nekako le odkrijemo vhod v pravljični TOP-KAPI-SARAJ, dvorec in harem sultana, razkošno mestece v mestu, od koder so vladali muslimanskemu svetu.

Komandosa turške armade z brzostrelkami tudi danes stražita vhod. Kdo ve, morda bi lahko ameriški film: ROP TOP-KAPIJSKIH DRAGULJEV marsikoga premilil. Noč in dan stražita.

Vstopamo skozi obokast podhod, oddamo na pultu fotoaparate, »stacenejšev, PRAKTIKO pa v torbi spravim mimo budnih paznikovih očes.

Korak naprej brskajo tudi po torbah, da ja kdo ne bi slučajno s kakšno bombo ali peklenškim strojem razrušil to svetovno znano istanbulsko kokotko, ki nese zlate turistične dolarje, ne da bi jo bilo treba hrani.

Izbrskajo končno mojo PRAKTIKO, da zardim, in me napodijo k blagajni, da jo ali: moram prijaviti ali: pustiti v stekleni vitrini pri vhodu.

Raje plačam petnajst turških lir, da mi pripnejo značko amaterskega fotoreporterja na levo stran in sem tako počaščen, da bi ga srknil kakšen kozarček. Ni majhna stvar – biti enkrat v življenju: FOTOREPORTER.

Smerokazi na vse strani... v treh svetovnih jezikih (ker Turki tudi turščino štejejo mednje).

Zatavamo v orožarno, z razstavljenimi meči in kopji in puščicami, ki so našim praočetom po slovenskih taborih še rezale glave in puščale kri.

Zlat sultanov meč se blešči v neonski svetlobi, sploh je vse pološčeno tukaj, in moreče, ker človek kar naprej misli na breztevilne smrti nedolžnih in trpečih neprestan pod turškimi škornji.

Naprek so dvorane z razstavljenimi primerki iz razvoja arabske kaligrafije, skrivnostne, elegantne zasilenje pisave, ki jo je vse polno po turških močeh.

Vsi prostori so okrašeni z mozaiki, marmornate ploščice po tleh, stropu in stenah v okusnih barvah.

Drsimo v koloni naprej (ljudi se kar tare) mimo razstavljenih pisalnih priborov (peresnikov, črnih – posušenih, nožev, šilil, lopatic, strgal...).

Posebnost so miniaturne slikarje človeških obravov in teles, ker je upodabljanje vsega tega bilo po koranu strogo prepovedano.

Stavbe so prepletene s tlakovanimi potmi v belem marmorju, ali posute z belkastimi kristali posebnega peska, ob robu s šopí lepo negovanih rož (tudi vrtnice so bile v razcvetu).

DVOREC TOP-KAPI je dograjevalo več sultanov, zato je poln zlata in diamantov, neskončno je lep, paradiž je na zemlji za – sultane.

V NEKDANJI TURŠKI ZAKLADNICI

Toliko zlata nisem še nikdar videl. Niti v izložbah zlatarn po mestih, kjer sem že bil.

Sultanov prestol iz suhega zlata, posut s preko tisoč smaragdov.

Jože Vidic:
(nadalj. iz prejšnjega številke)

Kranjski plavogardisti in čnorokci

Helmut Rosumek

Helmut Rosumek je bil visok gestapovski funkcionar, šef vojnike službe pri centrali na Bledu. Na vratih njegove pisarne je pisalo: Urad za boj proti OF. Na videz

precej nedolžen naslov, za katerim se je skrivala srdita vojuna proti narodnosvobodilnemu gibanju.

Helmut Rosumek, rojen 1894. leta v Wehlanu, je bil visok gestapovski funkcionar, šef slabotne postave, visok okrog 170 cm, sivih oči, visokega čela in belo-sivih las. Pred vojno je bil šef nemške obveščevalne službe na Poljakem.

Vsi vojnuni, ki so se vrinili v vodstveni kader partizanskih brigad in divizij, v odbore OF na vseh ravneh, so bili vedeni po nevidni Rosumekovi roki. S tem je povedano vse. Tako je Rosumek vrinil v pokrajinski odbor OF za Gorenjsko bivšega jugoslovenskega oficirja majorja Bojana Hojana. Le-ta je bil pozneje operativni oficir v Vojkovih brigadih in nato v 31. divizijski. Takšnih vojnunov bi lahko naštevali še in še. Ko se je Rosumek vohun prernil do vodilnega položaja bodisi v rajonskem odboru, v četji, bataljonu ali odredu, je spet predlagal drugega vojuna za vodilno mesto. Takim vojunkom gre pripisati poraz Prešernove brigade avgusta 1943. leta na Zirovskem vrhu, smrt tretjega bataljona Prešernove brigade decembra 1943. leta na Pokljuki, napad na

Jugoslovanska jamarska odprava v najgloblojšo jamo sveta

Drzni cilj

Jugoslovansko jamarstvo se vse bolj uveljavlja tako v domovini kot zunaj njenih meja. Uspehi pri raziskovanju jam in brezen večjih globin v domovini in tujini, med drugim tudi dvomesečno raziskovanje jamarškega kluba iz Prebolda v jamah Južnoameriškega Ekvadorja, so jamarje vzpodbudili k še zahtevnejšim ciljem. V letosnjem letu je načrtovanih več akcij in tudi drzna odprava v najgloblojšo jamo sveta – Gouffre de la Pierre St. Martin, globoko 1332 metrov.

Foto: Matjaž Chvatal

To je jama ogromnih razsežnosti in njeni vhodi se nahajajo v pogorju Pireneje na francosko-španski meji. Zgodovina odkrivanja in raziskovanja njenih skrivnosti vas prepriča, da je to ena najzahtevnejših jam na svetu. Oziroma stranski vhod na prelazu Pierre St. Martin (na francoski strani) je bil odkrit leta 1950 in naslednje leto so se spustili prvič do globine 600 metrov. Leto zatem je jama terjala svojo prvo žrtev: ker ga tovarniško niso mogli rešiti, je Georges Leprinceux, eden prvih osvajalcev jame, v mukah izdihnil. Kljub nekajkratnemu poizkusom reševanja je truplo ostalo v jami do leta 1954, ko so prijatelji le uspeli priti do njega in so pri tem dosegli globino 737 metrov. Potem je nesmiseln diplomatski spor – z jamarškega stališča – zaprl pot nadaljnemu raziskovanju. Sele 1961. leta so jamo spoglibili na 800 metrov, to je bila tisti čas druga najglobla jama na svetu.

V tem času so odkrili nov vhod imenovan Tête à Sauvage. Da resnično zasluži svoje ime (divja glava) se je kmalu pokazalo, saj je od desetih poizkusov priti skozenj v jamo uspel eden. Splet slapov in brezen one-mogoča lahko zmago. Najnovejše raziskave kažejo, da je globina jame 1332 metrov, vendar še to ni dokončno. Na tej globini se namreč začenja sifon – rov, napolnjen z vodo, ki ga se nič ne preplaval in bo jamo

najbrž kak mihailovičevski agente gre za kaj hujšega. Randičev stvar in nam podljite še detajljne podatke...

Marko, ki ga v pismu omogoča KPS, ni nihče drug kot Bojan Hojan. Danes je skoraj razumljivo, kako je mogel biti vzdrževati zvezo z Rosumekom, to v vedenosti drugih članov krajinskega odbora OF. Kdo pa mogel obljubiti tisoč brzost, naj bi jih partizanom predal Rosumek, ne da bi bil kdo (niti KPS) sumil na tej zvezri.

V

Domžalah

je bil Rosumekov agent ravnatelj kemične tovarne Domžalah Slavko Kvartit. V smrtno odsodbo novembra 1943. je užival glas poštenega in onesneženega boju predanega člena.

V

Komendi

je Rosumek obiskal Mejačovo družino. Cesar je vedel, da so partizani, posebno terenski delavci in vojnunci, vodniki, gostje (bogate kmetije in gostilne), se je predstavil, kot da se ga to ne tiče. Nekaj pri Mejaču z vosovci večerjajo in njenimi pogovorjajo. Na vprašanje, so ti ljudje, je Mejačev Alojz govoril, da so jugoslovenski oficerji Ljubljane. Toda Rosumek vedel, kdo so, a je molčal. Njegovo vedenje je zbuhalo videz človeka, ki ogret za Hitlerjev režim. Mejač, aktivist OF, je povedal, da je Rosumek nadel ilegalno Rožca, in pod tem imenom se predstavljal kot »partizanski mišljenci.«

Srečanja s šolskimi razredi na sistematskih pregledih

Medicinski del sistematskih pregleb temelji na skrbi za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine, kamor sodijo učenci male šole, 1. ali 2. 4. in 7. razredov osnovne šole. Vzajemni preplet s pedagoškim delom na sistematskih pregledih, nam daje (v razgovoru prof. pedagogike, z vsakim učencem posebej in razredniki) zelo koristne informacije o učno-vzgojni problematiki ali uspešnosti vsakega subjekta posebej. Le-ti se v mejah časovno omejene možnosti predstavijo in tvorijo neko zaključeno celoto šolskega razreda.

Pomembno prelomnico v otrokovem življenu zahteva prehod iz predšolskega v šolsko obdobje. Tisti, ki niso obiskovali VVZ, se takrat prvič poslavljajo do domačega ognjnika in vstopajo v širšo družbeno skupnost, t. j. 1. razred osnovne šole. Ta širša družbena skupnost je večana na določene predpise in raznovrstna načela, kar izključuje čustvena nagmjena v taki meri, kakršni je bil prej delezen v družini. Spreminjati se začenja njegovo mišljenje z vsemi navadami, kar izraža v enako spremenjeni terminologiji. Njegov veliki »JAZ« v ednini začenja zahajati, ker kmalu vzidejo spoznanja o pomenu množine »Mi«

ZLATOPOROČENCA IZ ŽELEZNIKOV — Pred škofjeloškega matičarja sta v soboto, 23. februarja, po petih desetletjih skupnega življenja ponovno stopila in si obljubile zvestobo zlatoporočenca Karolina in Joža Bajželj iz Železnikov. Na plavžu 83. Njuna prva poroka je bila na isti dan leta 1930 v Železnikih. Zakonca Bajželj sta zlati jubilej proslavila v krogu svojih šestih otrok, unukov in pravnukov. Dveh otrok ni več med živimi. Karolina se je rodila 6. novembra 1905 v Železnikih v družini Martina Čemažarja, sodarja in gozdnega delavca. Jože Bajželj pa je bil rojen 13. marca leta 1907 v Ljubljani. Ker njegov oče v Ljubljani ni našel zaposlitve, je šla Bajželjeva družina v Celovec. Odtod so jih leta 1920, po plebiscitu, izgnali. Naselili so se v Železnikih, kjer so upravljali pekarno. Bajželjeva družina je zavzeto sodelovala z narodnoosvobodilnim gibanjem in partizani. Uredila si je dom, oče Joža pa se je zaposlil v takratni kovinarski zadrugi NIKO. Bajželjeva zlatoporočenca sta zadovoljna in srečna v svojem domu, med svojimi prijatelji in znanci, v miru in prijetnem življenu. (jk) — Foto: F. Perdan

13

Položaj na diagramu 30 je iz partie SCHLECHTER — MEITNER; Dunaj, 1899. Črna ima sicer izpostavljenega kralja, toda zaradi razredčenega materiala ni videti, kako beli lahko izkoristi nasprotnikovo slabost. Poleg tega črni preti z vpdom dame na prvo vrsto. Zato se prva poteza belega ponuja sama.

VMESNA POTEZA

Velikokrat se tedaj, ko šahist zagleda zmagovalno kombinacijo, začno zanj najbolj napeti trenutki. Preveriti je treba vse možne variante, razne izpeljave. In vendar se lahko še kaj prezre, npr. nasprotni udar, tih ali vmesno potezo in podobno. Nemalo kdaj se izkaže, da je od velike kombinacije ostal le navdih, skratka, šlo je za privid. Vzemimo položaj iz partie KARPOV — PORTISCH, Ljubljana — Portorož, 1975, diagram 31.

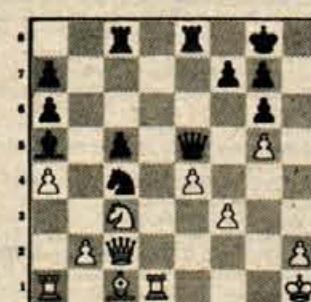

Diagram 30

1. g4+ fg4:

2. hg4: +! Kh4

In sedaj?

3. Dh6: +!!

Cilj žrtve je odstraniti nasprotnikovo damo z linije e in tako omogočiti svojemu kralju, da nato z na videz ne-nasilno potezo pripravi matno mrežo črnemu.

3. ... Dh6:

4. Kh2!!

Črnemu je kapituliral, saj je povsem brez moći pred pretnjo 5. Lf2 mat.

1. ... Tb8?

Črni, zaverovan v svoje možnosti na liniji b, je igral prav neverjetno slabo potezo. Zanj bi bilo še najbolje, če bi izločil iz igre nasprotnikovega skakača, ki se bo sicer zasidral v središču šahovnice, na polju d5. Npr. 1. ... Lc3; 2. Dc3; (ali pa 2. bc3; Ted8! itn.) Dc3; 3. bc3; Ted8 4. Lf4 a5 itn., oziroma na 2. Td5 Def 3. Dc3; Sb6 in sedaj ni dobro 4. Tc5: zaradi Dh3! itn.

2. Sd5! Sb2:

Črnemu drugega ne kaže, kot da vzame kmeta.

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU

OB NJEGOVI 750-LETNICI

(30. zapis)

Že koj v začetku pisanja o krajih Tuhinjske doline, me je ta in oni bralec opomnil, naj nikar ne pozabim vsaj omeniti slovita rezljana vratna krila in rezljane stranice cerkevnih klopi.

Kajti prav te rezbarije so tako značilne za Tuhinjsko dolino, da jih ne smem obiti.

KMEČKI REZBARJI

Saj prav za te gre. Ne za kake izvedene rezbarske umeščike pač pa za boljše kmecke mizarje, ki so se upali lotiti tudi preprostih, včasih celo zahtevnih rezbarij.

Morda samo utrinek vprašanji in mnenj o sedmošolcih v enem izmed številnih razredov, ki vsakodnevno prihajajo k nam na Šolski dispanzer: »Ali ste kaj videli našo »mamo?« In njihova »mama« je po končani sistematički takole predstavljala osebna mnenja o svojih učencih: »... Veste, to je moj razred. Poznam jih, oni bodo vse zmogli! Ah, to je čudovito dekle, pridno kot mravlja, kljub neurejenim družinskim razmeram doma. To je naš najboljši matematik. Prepričana sem, da ima velike perspektive na tem področju. No, tudi starši so v tesni povezavi s šolo in ga v sodelovanju vzpodbjamo k nadaljnji motivaciji za to področje... Naš Janez ima pa doma cel živalski vrt. Pomislite, papagaje in morske prašičke goji. Se meni je enega ponudil. Neverjeten smisel in veselje do živali ima. Se van ne zdi škoda, da ne bi imeli nekoč tako dobrega veterinarja? ... To dekletce se mi pa zares smili. Tako se trudi, pa ji ne gre in ne gre učenje od rok. Mislim pa, da je zelo priročna in pridna za delo. Nečesa se bo zagotovo priučila. Učno uspešnejši učenci so pri posameznih predmetih zadolženi, da ji pomagajo. Tako bo zmogla tudi osmi razred končati. Veste, moramo ji pomagati, saj je naša!

V nadalnjem intervjuju so tej starejši tovarnišči, njihovi »mami«, žarele oči ob opisovanju, kaj vse je njihova razredna skupnost že naredila do polletja. S kretnjami, toni in poudarki besed je izražala ljubezen in kritiko, če je bila ta potrebna.

Priznam, da sem ob takih in podobnih srečanjih še nekaj časa z mislimi pri razrednem učitelju. Urejujem osebne vtise in analiziram dejstva, koliko dobrega naredi za vsega učenca posebej, starše in ne nadzorne za nas vse. In verjemite, da teh ni malo!

Tanja Seme

VASENO IN LASENO

Dva kraja — med seboj komaj 5 km zračne črte oddaljena — a tako podobnih imen. Saj bi Gorenjec tudi Laseno najraje izgovoril kot Vaseno!

Krajenvi prislov je pri obeh vaseh enak: na Lasenem, na Vasenem: tudi pridevnika oblike je enaka: lanski, vasenski. — Razlika pa nastane v poimenovanju domačinov: na Vasenem žive Vasenci, na Lasenem pa Lasenari!

Oba kraja sta prav majcena: Losen ima le 12 prebivalcev. Vaseno pa malo več — 33.

Lega Losenega pa je močno družna — vasičica ima hribovski značaj, saj leži kar 200 m više kot dno Tuhinjske doline (na 760 m nadmorske višine). Kmetije (le tri!) se razgledujejo z gorskega hrbta, ki deli Tuhinjsko dolino od Crnega grabna. Njive so kljub višini lepe, tudi travniki so dobri. Ugoden kraj za sadnijo. Najboljši pristop v to precej odročno vasico je iz Šmartnega in skozi Pšajnovico. Posebnost kraja je močan izvir dobre vode v Močilah.

Odročnost kraja je privabila partizane, da so si vasičico izbrali za sedež nekaterih političnih forumov. Pri kmetiju Ogradarju je bila nekaj časa celo podoficijska šola. V vasi so po hišah zdravili ranjene partizane.

Za Ogradarjem, na vzhodu, pod Ratitovcem je v letu 1942 taboril Kamniški bataljon, ki je izvrševal sabotske akcije po Crnem grabnu. — V gostem listnatem gozdu med Losenim in Pšajnovico je delala v presledkih od poletja 1944 do pomlad 1945 okrožna tehnika v leseni ba-

raki. V Vogarjevih gozdovih pod vasjo so bila velika skladišča hrane in vojaškega materiala.

Vaseno pa je dolinska vasica, ob tuhinjski cesti in Nevljici. Naselje je precej strnjeno. Tu se steka v Nevljico Vasensčica, ki dobiva vodo iz obre Lašen in Pšajnovice. Vaseno ima še kmetijski značaj, vendar sta živinoreja in gozdarjenje še najbolj dobonski gospodarski veji. Žaga in manjša elektrarna sta opuščeni, milinska kolesa pa se še vrte. Z Vasevno se odcepila pot na Snovih, na Belo in na Sovinjo peč.

Vaseno je star kraj (morda odtod njegovo starosvetno ime?), v listini se prvič omenja v l. 1297. — V času NOB je bilo Vaseno pomembno kot partizanska prehodna postaja med Črnim grabnom in Menino planino.

SREDNJA VAS PRI KAMNIKU

Nova, na Srednje vasi pa res pogo sto naletim. Tako sem bil v Srednji vasi v Bohinju — tam žive Srenjani, v Srednji vasi pri Begunjah so domačini Sredenjani, v Srednji vasi nad Goričami so Srednjani, v Srednji vasi pri Šenčurju so Šenjani, v Srednji vasi v Poljanski dolini so Sredenjci, v naši tuhinjski Srednji vasi pa si domačini pravijo, da so Šrenjci.

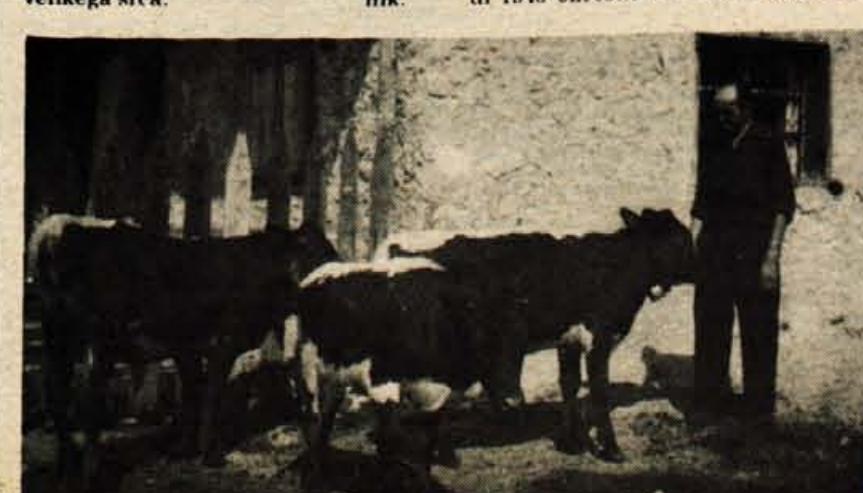
Rezbarija na vhodnih vratih v mlin (Zg. Tuhinj). Motiv: kmet nese v oprtniku žito v mlin. Leto 1895.

Nenavaden: kolikor Srednjih vasi, toliko različnih poimenovanj za prebivalce teh vasi!

Srednja vas ob Nevljici je kar precej velik kraj v spodnjem delu Tuhinjske doline. Šteje 180 prebivalcev, posedeje njive v zložnih bregeh, travniki pa so kot drugje, tudi tu začočvirjeni, no poleti pa se za košnjo že osuše. Živino gonijo na pašo na Menino planino. Vas ima poleg trgovine in kovačije tudi zaboljivo (tovarnico) embalaže. Le svoje, sole Srednja vas nima. Otroci morajo hoditi v bližnje Loke, kjer stoji veliko šolsko poslopje.

Srednja vas je bila v 13. in 14. stoletju last gornjegrajskega samostana. — Sredi 19. stoletja so tu kopali premog za železarno v Žavljah pri Trstu. Zdaj je rudokop opuščen. — Nemški okupator je 28. aprila 1943 izselil šestindvajset domačinov. Vas je dala na oltar svobode tudi osem ubitih talcev. Njihova imena so vklesana v pomnik NOB na Lokah.

NAŠI ŠPORTNIKI

Dušan Djuričić: Z dobrim tekom med najboljše

RATEČE — Danes so z zagrebškega letališča na Švedsko odpotovali naši mladinci, ki se bodo na svetovnem prvenstvu v tekih, smučarskih skokih in nordijskih kombinacijah s svojimi vrstniki borili za najboljšo uvrstitev v tej kategoriji. Med tekaci so na pot odali: Dušan Djuričić iz Mojstrane, Dušan Podlogar iz Gorj, Jani Kršnar iz Olimpije ter Janez Klemenčič iz Dola. Jeli Jelovčan iz Triglavja in Jan Mlakar iz Kranjske gore pa sta mladinci, ki bosta na Švedskem branili jugoslovanske barve v smučarskem teku.

Med našimi mladimi tekaci največ pričakujemo od Mojstranskega Dušana Djuričića. Dušan je devetnajstletni deavec v jesenških Železarni, kjer dela v transportu. Izredno je hvaležni svoji delovni organizaciji, ki mu nudi vse, da se lahko udeležuje treninga, mednarodnih in domačih tekem.

Dušan Djuričić ne je smučarskemu teku zapinal leta 1973. Šel je po stopnji starejšega brata Toneta, ki je dober tekel na olimpijskih igrah v Lake Placidu. Dušan je kmalu začel opozarjati svojega prvega trenerja domačina Potočnika, da bo dober tekac. Začel je nizati uspehe. Že kot pionir je prišel v »rokes« trenerju Aloju Keršajnju in njegovih uspehi so se že bolj približali mladinskemu vrhu. Kaj kmalu je bil državni reprezentant.

D. Humer

Kako bi vi ocenili letošnjo uspešno sezono?

»Ta sezona je bila ena od mojih najboljših. Že v decembrovem delu tekovanja sem v Švicari med svojimi vrstniki na deset kilometrov dolgi smučini zasedel tretje mesto. Nato je prišla dokaj močna mednarodna FIS tekma v Bohinjski Bistrici. Tu sem na deset kilometrov dobro tekel in bil prvi. Svoj največji uspeh sem dosegel na močni tekmi za pokal Kurikala. Na petnajst kilometrov sem bil tretji. Na tej progi sem enak uspeh dosegel tudi v Reit im Winklu, na republiškem prvenstvu v Kamniku pa prvo mesto.«

Kaj pričakujete od svetovnega prvenstva na Švedskem?

»Na Švedskem bo konkurenca takoj kot se za svetovno prvenstvo spodobi. Na startu bodo vsi najboljši. Nas v petek čaka nastop na petnajst kilometrov. Potrudil se bom, da se uvrstim med prvo deseterico, če mi bo šlo. Drugače pa sem lahko tudi med trideseterico. Tudi v štafeti se bom potrudil, da ne bom preveč zaostal za najboljšimi.«

Mojstranski Dušan Djuričić je tekac, ki se zlepja na pred. V tej sezoni je dosegel nekaj imenitnih mednarodnih uspehov. Morda mu bo tudi na Švedskem uspelo, da bo med tisto trojico, ki bo najboljša.

D. Humer

Slovensko mladinsko prvenstvo v namiznem tenisu

Zmagovali favoriti

KRANJ — Telovadnica osnovne šole Frančeta Prešernca je dva dni gostila najboljše slovenske mladince in mladinke, ki so se borili za posamezne republike naslove. Med temi so v oben konkurencah največ uspeha imeli tisti igralci in igralke, ki so računalni tudi na končni uspeh.

Pavleč iz Fuzinarja je prvak pri mladincih, Ojsterščeka iz Zasavje pa je republiška prvakinja med mladinkami. Gorenjski mladinci in mladinke so se na tem prvenstvu odrezali po prizakovovanju. Največ je dobila Svetinova iz kranjske Save, ki se je uvrstila med osem najboljših. To pa je bilo tudi vse.

Izidi — mladinci — četrfinale — Štebih : Podlešnik (obe Maribor) 2:0, Janežič (Fuzinar) : Kadak (Ljubljana) 2:1, Založnik : Maras (obe Ljubljana) 1:2, Premrl (Maribor) : Pavleč (Fuzinar) 0:2, polfinale — Štebih : Janežič 2:0, Pavleč : Maras 2:0, finale — Pavleč : Štebih 2:0;

mladinci — četrfinale — A. Ojsteršček (Zasavje) : Reflak 2:0, Logar (Fuzinar) : Pilgram (Koper) 2:1, Pene (Ljubljana) : Svetina (Save) 2:0, V. Ojsteršček (Zasavje) : Kranjc (Ljubljana) 0:2, polfinale — Ojsteršček : Logar 2:1, Pene : Kranjc 0:2, finale — Ojsteršček : Kersnik 2:0.

D. Humer

Mešane dvojice — četrfinale — Založnik-Ojsteršček : Kohne-Pene 2:1, Kadak-V. Ojsteršček : Maras-Džakic 0:2, Pavleč-Logar : Janežič-Trbitan 1:2, Štebih-Kranjc : Mrva-Reflak 2:0, polfinale — Založnik-Ojsteršček : Maras-Džakic 2:0, Štebih-Kranjc : Janežič-Trbitan 2:0, finale — Štebih-Kranjc : Založnik-Ojsteršček 2:0. D. Humer

Na mladinskem slovenskem prvenstvu za mladince in mladinke v Kranju sta se najbolje odrezali Savčanki Bajžljeva in Meščeva. V ženskih dvojicah sta se prebili do finala. V finalu pa sta moralni priznati premič boljšima nasprotnicama. — Foto: F. Perdan

Odbor za delovna razmerja delavcev
DO ELIM
Jesenice

vabi k sodelovanju
3 UPOKOJENCE,
za opravljanje čuvajskih del v nočni izmeni.

Kandidati naj svoje prošnje pošljijo na naslov Elim Jesenice, Hrušica 72c, v roku 15 dni od objave.

Vinazza 610 cm

CELJE — Na dvoranskem prvenstvu Slovenije so se v nedeljo v dvorani AD Kladivar pomerili tudi skakalci in skakalke v daljavo. Med 55 nastopajočimi v treh starostnih kategorijah je najboljši rezultat dosegla Vinazza (Gorica) s 610 cm, izkazal pa se je tudi Rezek (Velenje) s 724 cm in prejšnje zmago nad slovenskim rekordjem Piculinom. Dobro so skakali tudi mlajši mladinci, med katerimi se je Kranjanec Omerza uvrstil na 4. mesto.

REZULTATI — mlajši mladinci: 1. Kolar (Ol) 521, 2. Slatnik (Ve) 507, 3. Eržen (Nm) 497; starejše mladinci: 1. Četina (Kl) 520, 2. Lihineger (KAK) 520, 3. Udovič (Kp) 502; članice: 1. Vinazza (Go) 610, 2. Uršič (Go) 566, 3. Štefančar (Ol) 555; mlajši mladinci: 1. Ruželj (Ol) 656, 2. Pajtjer (Mb) 643; 3. Hudoklin (Nm) 630, 4. Omerza (Tr) 622; starejši mladinci: 1. Gostinčar (Go) 650, 2. Jug (Ve) 642, 3. Kožuh (Lj) 640; članici: 1. Rezek (Ve) 724, 2. Piculin (Go) 706, 3. Cop (Kl) 674 cm.

I. Kavčič

Tradicionalni Beštrov tekaški memorial Lepa zmaga Janeza Reberšaka

RATEČE — Ker je odjuga pobrala v Nežiljah ves sneg, je bil smučarski klub Triglav iz Kranja primoran, da tradicionalno tekovalce tekmovanje za Beštrov memorial prestavi v Rateče. V znani smučini se je dva dni borilo kar dvesto deset najboljših slovenskih tekačev v konkurenči pionirjev do članov.

V Ratečah je tekovalce rekordno število tekmovalcev. Na startu ni bilo le olimpijca Iva Čarmana in Toneta Djuričića. Zadnji dočni nastop so imeli tudi naši mladinci in mladinke, ki jutri odhajajo na svetovno mladinsko prvenstvo na Švedsko. V vseh kategorijah so bili lepi, zanimivi in kvalitetni boji.

V članski konkurenči je na 15 km slavil Janez Reberšak iz kranjskega Triglavja. Reberšak je že po prvih kilometrih del večetja, da mu bo le malodok kosa. Dobro je imel namazane snušči in z lahkoto je premagoval kilometre. Pri desetih kilometrih je imel že minuto in pol naškoka pred Cvetom Podlogarjem iz Gorj in že skoraj dve minuti pred svojim klubskim kolegom Maksom Jelencem. Reberšak je v zadnjih treh kilometrih prog se bolj povečal tempa in na koncu zasluženo slavil za več kot dve minuti prednosti pred drugouvraženim Podlogarjem.

Jana Mlakar iz Kranjske gore je ponovno dokazala, da je obetajoča tekačica. Skupaj z Jeli Jelovčan iz Triglavja bo nastopila na svetovnem prvenstvu v smučarskih tekih na Švedskem. Obe bosta teklki v mladinski konkurenči na 5 km dolgi proggi.

Jana Mlakar iz Kranjske gore je ponovno dokazala, da je obetajoča tekačica. Skupaj z Jeli Jelovčan iz Triglavja bo nastopila na svetovnem prvenstvu v smučarskih tekih na Švedskem. Obe bosta teklki v mladinski konkurenči na 5 km dolgi proggi.

je krepko potrudila, da je osvojila prvo mesto pred Smolnikarjevo in Čebuljevo. Med članicami pa je peta tekla samo Metka Muhič iz ljubljanske Olimpije.

Rezultati — ml. pionirji — 1. Velepec (Dol) 11:40, 2. Ponikvar (Olimpija) 11:40, 3. Klementič (Triglav) 12:07, 4. Krajšek 12:14, 5. Keršajn 12:18, 6. Butinar (vsi Rateče) 12:29, 5. st. pionirji — 1. Mašovič (Kranjska gora) 13:36, 53, 2. Slabana (Dol) 14:15, 64, 3. Kloboč 14:16, 36, 4. Povirk (oba Ihan) 14:29, 54, 5. Beber (Brdo) 14:38, 25, 6. Lekan (Ihan) 14:51, 15; ml. mladinci (5 km) — 1. Gregorič (Ihan) 15:41, 12, 2. Kustec (Kranjska gora) 15:44, 03, 3. Verovšek 16:02, 89, 4. Pustovrh (oba Olimpija) 16:09, 95, 5. Gracer (Kranjska gora) 16:15, 01, 6. Sušnik (Kamnik) 16:25, 43, st. mladinci — 1. D. Djuričić (Mojsstrana) 29:40, 15, 2. D. Podlogar (Gorje) 30:01, 05, 3. Kršnar (Olimpija) 30:36, 97, 4. Klementič (Dol) 31:03, 86, 5. Lebar (Kranjska gora) 31:38, 71, 6. Zupan (Triglav) 32:39, 89, članici — 1. Reberšak (Triglav) 44:27, 82, 2. C. Podlogar (Gorje) 46:34, 39, 3. Jelenc 47:13, 52, 4. Kopac 50:18, 42, 5. S. Bešter (vsi Triglav) 50:34, 77, 6. Rak (Ihan) 51:17, 16;

ml. pionirje — 1. Smrekar (Dol) 12:03, 24, 2. Purkart (Kranjska gora) 13:37, 71, 3. Bešter (Triglav) 13:48, 98, 4. Lesjak (Ljubljana) 13:53, 39, 5. Smolnikar (Kamnik) 13:57, 29, 6. Nahtihal (Ihan) 14:07, 84, st. pionirke — 1. Mlakar (Kranjska gora) 15:06, 94, 2. Kokalj 16:15, 60, 3. Pogačnik (oba Ihan) 16:23, 12, 4. Muršak 18:02, 30, 5. Žemljič (oba Maribor) 19:19, 65, 6. Lesjak (Ljubljana) 19:54, 42, ml. mladinci (5 km) — 1. Kričar (Triglav) 18:13, 63, 2. Smolnikar (Kamnik) 18:16, 38, 3. Čebulje (Olimpija) 18:22, 84, 4. Martinovič (Kranjska gora) 18:45, 16, 5. Vrhovec (Olimpija) 18:53, 89, 6. Bučan (Triglav) 19:27, 74, st. mladinka (5 km) — 1. Jelovčan 17:16, 72, 2. Korošec (oba Triglav) 19:00, 31, 3. Sušnik (Olimpija) 19:19, 76, članice (5 km) — 1. Munih (Olimpija) 17:29, 73.

Moštveno — 1. Triglav, 2. Olimpija, 3. Kranjska gora.

D. Humer

Slovenski alpski pokal

V vodstvu dva Alpetourovca

KRANJ — Po vzoru svetovnega alpskega pokala se tudi slovenski alpsi tekmovalci in tekmovalci v kategoriji članov in članic, starejših pionirjev in pionirk ter mlajših pionirjev in pionirke bore v posamezni in moštveni konkurenči za najboljšega v Slovenci.

V članski konkurenči so naši najboljši tekmovalci v slalomu imeli nastope v Kranjski gori, Sorški planini, Pohorju in spet na Sorški planini, Starem vrhu, Jezeršček in Krvavcu, v veleslalomu pa v Kranjski gori, Starem vrhu, Jezeršček, Kopah in Starem vrhu. Po teh nastopih je v članski konkurenči najboljši Jože Kuralt iz loškega Alpetourja, ki je zbral sto trideset točk. Članice so imelo po pet slalomskih in veleslalomskih nastopov. V vodstvu je Polona Oblak iz Alpetourja. Oblakova je zbrala osemindeset točk.

Kobla in Sorški planini in spet Sorški planini ter Ovčevje so gostili najboljše slovenske pionirje v slalomu in veleslalomu. V konkurenči starejših pionirjev je v vodstvu Klemen Bergant iz Olimpije (Ljubljana). Bergant ima enašedesemdeset točk. Pri pionirkah je v vodstvu Mateja Krek iz Alpetourja.

Tekme v slalomu so mlajši pionirji in pionirke imeli na Ovčevju, Crni in Starem vrhu, v veleslalomu pa na Pohorju, Ljivku in Starem vrhu. Pri pionirkah je največ točk dosegel zbrala Moja Delman iz kranjskega Triglavja, Robi Žan pa je najboljši pri mlajših pionirjih.

Vrstni red — članice — 1. Oblik (Alpetour) 88, 2. Leskovček (Novinar) 85, 3. Tome (Alpetour) 60, 4. Peharč (Trile) 55.

Porenta 59, 6. Kolenc (obe Alpetour) 49, 7. Zavradil (Olimpija) 37, 8. Ravnikar (Alpetour) 34, 9. Matičevič (Jesenice) 32, 10. Blažič (Triglav) 23;

članici — 1. Kurnalt 130, 2. Strel (oba Alpetour) 98, 3. Kričaj (Trile) 90, 4. Pretnar (Alpetour) 88, 5. Podboj 58, 6. Magušar (oba Olimpija) 85, 7. Benedik (Jesenice) 55, 8. Karničar (Jesenice) 50, 9. Čerkovnik (Olimpija) 50, 10. Kreščić (Alpetour) 48;

st. pionirke — 1. Krek 77, 5. Česnik (oba Alpetour) 75, 6. Klinar (Jesenice) 48, 4. Mavec (Olimpija) 25, 5. Kunc (Jesenice) 21, 6. Plesenjak 17, 7. Valant (oba Novinar) 16, 8. Koprol 15, 9. Staneč (Olimpija), 10. Kalan in Mihelč (obe Alpetour) ter Zlindra (Matjaz) vse 11;

st. pionirje — 1. Bergant (Olimpija) 71, 2. Petrovič (Novinar) 70, 3. Čitman (Olimpija) 65, 4. Kričaj (Alpetour) 30, 5. Naglič 29,

6. Oblik (oba Jesenice) 27, 7. Lavtičar (Kranjska gora) 28, 8. Pogačnik (Jesenice) 21, 9. Dolinšek (Branik) in Jakopin (Novinar) 20, 10. Erbenič (Alpetour) 17;

ml. pionirke — 1. Dekman (Triglav) 100, 2. Zajc 90, 3. Svet (oba Novinar) 49, 4. Bergant 46, 5. Koprol (oba Olimpija) in Hafner (Alpetour) oba 37, 7. Humar (Kamnik) 28, 8. Bokal (Alpetour) 24, 9. Kuhar (Novinar) 22, 10. Tomaz (Triglav)

Poškodbe pri delu

Nesreča, ki se dogodijo delavcu na delovnem mestu, imajo daljnosežne posledice in delovno organizacijo prej stanejo. S plačevanjem sočnega zavarovanja, bolniških stavov in v skrajni konsekvenči visokih invalidin ţrtvuje ogromna sredstva, ki bi se jima z ustreznimi preventivnimi ukrepi in kasneje s pravno razpolovitijo invalidov na delovnem mestu lahko izognila. Kratkoroden visoki stroški za varnost delavcev bi dolgoročno prinesli udobjnejše rezultate.

Kot je iz teh uvodnih razmišljajev razvidno, so nesreče pri delu ter pri prihodu in odhodu z dela eden najpogostejših vzrokov za trajno invalidnost in izključnost tako prizadetega človeka iz delovnega procesa. Vzroki zanje so največkrat v pomanjkljivih pogojih dela, katere mora delavec najprej premagati in te zatem lahko razmišlja o nevarnosti. Oglejmo si le nekatere empirične podatke o nesrečah pri tem v zadnjih letih, skozi katere lahko ugotavljamo vzroke in možnosti za ukrepe, kako le-te če ne že odpravljati, vsaj zmanjševati na minimum. Iz odnosa med številom zastankov z dela in številom poškodb na delovnem mestu je razvidno, da se je v letu dni slednje precej povečalo, vendar zmanjšano število bolniških dni kaže na to, da so bile poškodbe manj resne. Rešitve so delovne organizacije poiskale v moderni tehnologiji in učinkovitosti varnostnih ukrepov.

Kot najpogostejši razlog nesreč zavajamo slovenski faktor, medtem

ko organizacijski in tehnološki nimata več pretirano visokega odstotka. Kaže, da je 45 odstotkov ponesrečencev med visoko kvalificiranimi delavci, kar je v nasprotju z dejstvom, da bi le-te morali najbolje poznati pomanjkljivosti delovnega procesa. Najbrž pa je prav pri tej kategoriji delavcev najmočnejši občutek samozaupanja v sposobnosti in rutino, spremljan s podcenjevanjem nevarnosti na delovnem mestu.

Pri nesreči so najpogosteje prizadete oči, kar lahko pripisemo specifičnim delovnim pogojem – nepričernim in ne zadosti razsvetljenim prostorom – ter roke, kar je razumljivo, saj so v fizičnem procesu tudi najbolj udeležene. Če opazujemo skoledar poškodb, je videti največkrat dan ponedeljek, potem pa število nesreč proti koncu tedna upada. V samem delovnem dnevu pa se največ nesreč zgodi v tretji in peti ura. V četrti uri, ko koncentracija delavca zaradi bližajočega se odmora popušča, je zabeleženo manjše število poškodb, vendar je nizka številka precej varljiva, saj praksa kaže drugače. Bržkone tu igra pomembno vlogo dejstvo, da je v četrti uri delovnih le trideset minut in to upoštevajo odstotek ni prav nič optimističen. Starostna struktura poškodovancev kaže protisočno sliko: največ ponesrečencev je starih med 21 in 25 let, najmanjši odstotek pa kaže starostna kategorija nad 50 let. Tudi tu moramo upoštevati, da je med slednjimi že večina izključena iz delovnega razmerja. Zaskrbljaju-

joče visoko je število ponesrečencev, mlajših od 20 let. Ali naj to pomeni nezadovoljivo skrb za mladoletnega delavca – vajenca?

Pri pregledu poškodb ne smemo zanemariti nesreč, ki se prijetijo na poti na delo oziroma z dela. Na promet odpade velik delež ponesrečenih, čeprav se je od leta 1977 število poškodovanih v tej vrsti dejavnosti zmanjšalo. Tod so tudi najpogosteje nesreče s smrtnim izidom.

Posebna kategorija nesreč, ki ne redko – kar v 15 odstotkih – zapustijo trajno invalidnost, so poklicne bolezni. Te bolezni povzroča daljši neposredni vpliv delovnega procesa in delovnih pogojev na dočlenih delovnih nalagah. Izboljšanje delovnih pogojev in uvajanje novih tehnoloških rešitev je sicer zmanjšala pogostost le-teh, vendar se moramo ob njih vseeno zamisliti. Zastrupitve, do katerih prihaja zaradi neuporabe zaščitnih sredstev, in kožna obolenja, ki nastajajo v stiku z zdravju škodljivimi snovmi, so kratkotrajne in manj nevarne. Na delovnih mestih, kjer pa je delavec izpostavljen zastrupitvam z živim srebrom ali svincem – silikožnem in pnevmokonjoznim obolenjem – pa bi bilo treba odkriti nove rešitve, ne zgolj dodatek k osebemu dohodku zaradi tako imenovanega zdravju škodljivega delovnega mesta. Teh obolenj je v zadnjem času manj kot prejšnja leta, s pravilnim razporejanjem delavcev na ta delovna mesta pa bi k njihovi odpravi se bolj prispevali. Na takih delovnih mestih naj bi delavec delal določen čas, potem bi ga prestavili na delovno mesto, kjer ne bi v toliki meri izpostavljal svojega zdravja, kaže pa bi se spet vrnil k prejnjim nalagam in opravilom. V doseđanji praksi so delavci sami precej grešili v takem razporejanju. Zdravju nevarno delovno mesto je bilo tudi finančno više vrednoteno. Na manj nevarnem delovnem mestu, kjer teh posebnih pogojev ni bilo, je bila ustrezna tudi materialna stimulacija. Zato so se delavci odločali za bolje plačana, a nevarnejša delovna opravila, pri čemer so zanemarili zdravje.

Tudi naglušnost, akustična trama, je precej pogosto poklicno obolenje, ki se pojavlja zaradi prekomernega ropota v delovnem prostoru. Za delavca v takih pogojih bi prav tako lahko vpeljali podobne kadrovsko organizacijske rešitve.

Omenjeni primeri so le majhen del obolenj, ki nastanejo na delovnih mestih, zaradi katerih delavci izostajajo z dela in se po vseh mukah invalidski upokojijo. Zanemarili smo neštete bolezni, pri katerih ni potrebe po bolniških izostankih, pač pa se delavcevo zdravstveno stanje neprestano nadzira, saj prav tako lahko pripelje do nezahezenih posledic. Na večkrat poudarjeno misel, naj bi delovne organizacije zavzele natančno opredeljena stališča glede razporejanja invalidnih oseb in bolezni podvrženih delavcev na delovna mesta, ni odveč še enkrat opozoriti. Poleg tehnoloških obnovitev in nepogrešljivih preventivnih ukrepov bi ta poseg krepko prispeval k izboljšanju delovnih pogojev.

D. Žlebir

Nobena juha ni tako vroča ...

... kakor se skuha, trdi priznava rečnik. Menda bi veljalo tudi za zavajivitev pravice do nalepk, ki dovoljuje vožnjo določenim osebam v »parni« in »neparni« dneh.

Komite za promet in zveze pri Republiškem sekretariatu za notranje zadeve je namreč v novembra sprejel dopolnilo k temu tako »obrekovanemu« zakonu. Dopolnilo zdaj širše opredeljuje osebe, ki so opravljene imeti sporno nalepke, natančneje kot prej je označena tudi pravica invalidov do posedovanja nalepke in postopek za njeno pridobitev. Na občinskem oddelku za notranje zadeve mora invalid vlogi za pridobitev nalepke prizeti tudi ustrezna dokazila, preden mu je po upravnem postopku nalepka dodeljena. Zadostajo že dokazila, ki jih invalid predloži za uveljavitev pravice do parkirnega znaka – dokaz o invalidnosti, oziroma zdravnikovo prizoričilo.

Kakor vemo, se izdajajo tudi dnevna dovoljenja za vožnjo tistih, ki so določenega dne izključeni iz prometa, pa imajo nujne službene opravke. V skladu z zakonom le-te izdajajo delovne organizacije. Zato bi se moralno na tej ravni razmišljati tudi o predlagani alternativi društva invalidov, namreč, da se izdajo zaposlenim invalidom posebna dovoljenja, a le za točno določene delovne dni ter s točno določeno relacijo.

V začetku, ko se je zakon vpeljal, so bili ostri kriteriji resnično preozki in pomanjkljivi. Dopolnilo, ki je merila ne le omililo, pač pa tudi razširilo možnosti invalidom, bolnikom, vezanim na redne pregledne in invalidnim otrokom, pa je pokazalo, da je upoštevalo mnenja, pripombe in posebne potrebe občanov, ki so se na ta ukrep ogroženo oglasili.

D. Z.

Tekstilna industrija

Tekstilindus Kranj

razglaša prosti deli oziroma nalogi

VEKONOMSKEM SEKTORJU:

PROGRAMIRANJE II

Pogoji: – višja strokovna izobrazba organizacijske ali ekonomske smeri.

- srednja strokovna izobrazba tekstilne ali ekonomske smeri s pogojem, da kandidat, ki je izbran na to delo oz. nalogu najkasneje v 3 letih dokonča višjo šolo organizacijske ali ekonomske smeri.
- dobro poznavanje tekstilne proizvodnje ter organizacije podjetja.
- smisel in organizacijske sposobnosti za delo na področju strojne obdelave podatkov.
- poskusno delo 3 meseca
- uspešno opravljeno testiranje

LUKNJANJE IN VERIFICIRANJE

Izposoelite je za določen čas – nadomeščanje delavke v času porodniške odsotnosti

Pogoji: – dokončana 2-letna administrativna šola ali 8 razredov osnovne šole in uspešno opravljen strojepisni tečaj.

- poskusno delo 2 meseca.
- uspešno opravljeno testiranje

Delo na tem delu oziroma nalogi se opravlja samo v popoldanskem času in sicer od 14. do 22. ure.

V TOZD PREHRANA IN ODDIH:

ČIŠČENJE PROSTOROV (Delavski dom – Stražišče)

Pogoji: – najmanj 6 razredov osnovne šole.

poskusno delo 1 mesec

Delo na tem delu oziroma nalogi se opravlja samo v dopoldanski časi in sicer od 6. do 14. ure.

Za opravljanje različnih del oziroma nalog v proizvodnji predilnice, tkalnic in plemenitilnic rabimo večje število delavk za priučitev in sicer na naslednjih delih oz. nalogah:

- SNEMANJE
- PREDPREDENJE
- PREVIJANJE
- ČIŠČENJE STROJEV
- NATIKANJE VOTKA
- RAVNANJE TKANIN

Obratovanje je dvo- oziroma troizmensko.

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, naj dajo pismene priglasitve v kadrovski sektor naše delovne organizacije v roku 15 dni od dneva objave, kandidati za priučitev v proizvodnji pa se lahko zglasijo vsak dan od 6. do 14. ure v kadrovskem sektorju, kjer bodo dobili potrebna pojasnila.

Ovire na poti v normalno življenje

Z večkrat smo poudarili vesstranski humanizem naše družbe, ki si prizadeva posebno ustreči otroku, ostareemu in invalidu. V sodobnem utrudljivem in domala nevarnem tempu življenja smo se navadili, da telesno prizadeti ljudje niso nobeno redko čudo, da tudi nas lahko doleti kaj takega pod kolesi avtomobila, med delovnimi stroji ali pa zaradi razvratnosti živec. Zato tudi ustanove rešitve, ki dajejo nekatere posebne pravice tistim s posebnimi problemi in potrebami, na široko zajemajo tovrstno problematiko. Ta neobvladljiva težnja k povečanju invalidnosti je se prav čas aktivirala družbo, da v čim večji meri ukrepa v smeri prilaganja takemu stanju.

Toda kaže, da praksa silno počasi dohaja naša dobrohotna teoretična prizadevanja. Naštrelovalci človekovega življenjskega prostora so doslej v glavnem upoštevali le normalnega človeka – po sicer banalni razdelitvi prebivalcev na strukturno »zdravje na eni strani in »bolnihi na drugi – skoraj četrtna prebivalstvo pa lebi nekeje v prostoru in se vsem telesnim težavam navkljub poskuša prilagoditi stopnicam, vrtljivim vratom in ograjicam, užinkom dostopom in stanovanjem v samem vrhu stolnic. Življenjsko pomembni objekti, javne zgradbe, kulturne ustanove, prevozna sredstva, ki so povprečnemu občanu nenehno dostopna, so nujen del tudi invalidovega življenja, a žal njemu ostajajo vrata zaprti. Prizadevamo si, da bi stehernega vključili v družbenopolitično, kulturno in rekreativno življenje, da bi se človek-samoupravljalec na svoji življenjski poti nenehno potreval, pa četrtni že s samimi pogoji in kliješkimi prostorskimi rešitvami to onemogočamo. Kaj potem koristijo formalno zagotovljene pravice v ustanovi in deklarirana enakost, če pa že bivalno okolje nastavlja nepremagljive fizične ovire.

Telesno ovirane osebe so, lahko rečemo, kar praviloma izključene iz kulturnega, političnega in družbenega življenja. Njihova intelektualna sposobnost ostaja neizziveta, saj sprito ozirk arhitektonskih rešitev nimajo veliko možnosti, da bi se prebili do hrama učenosti, ki bi jih vključil v življenje. Taki problemi terjajo kompleksno proučevanje in iskanje praktičnih rešitev. Le-te naj bi na eni strani razbile fizične ovire, ki onemogočajo dostop do posameznih objektov in s tem do dejavnosti v njih, na drugi pa zmanjšale negotovost in ogroženost pri gibanju v prostoru ter uporabljanju različnih objektov.

Posemni ukrepi v drugih državah ter sami predlogi telesno prizadetih oseb nakazujejo različne možnosti, kako premagati arhitektonike bariere. Le-te so se ob gradnji novega tipa stanovanjskih naselij, nebotičnikov, se bolj napoklicitev v problemi zaostričili. Za zdaj se posebne potrebe invalidov upošteva večinoma le v specifičnih situacijah, na primer v bolnicah in v drugih zdravstvenih zavodih. Povečanje osveščnosti širšega kroga delavcev – arhitektov, urbanistov, sociologov – strokovnih služb in prizadetnosti invalidov samih naj bi to prakso presegla in jo prevedla v potrebe vsakdanjega življenja.

D. Žlebir

Dopolnitev statuta

Škofja Loka – Zastarelost statuta Društva invalidov Škofja Loka je terjala nekatere dopolnitve in prilagoditve, saj se ni popolnoma ujemal s kasnejšo sprejetim zakonom o združenem delu.

Dopolnjen statut natančneje določa cilje in naloge društva: pomoci invalidom pri rehabilitaciji in vključevanju v družbeno življenje, spremiljanje njihove poklicne rehabilitacije in zaposlovanje invalidov. Širše sodelovanje z organizacijami in strokovnimi službami za rehabilitacijo, zavzemanje za ustrezno varstvo pri delu, reševanje socialnih problemov, razvijanje rekreacije in družbenega življenja. Posebno poglavje je statut natančno sistemu ljudske obrame in družbeni samozadrži ter vlogi invalidov v njem. Poglavlje opredeljuje dolžnost slehernega državljanina, da po svojih močeh prispeva k svobodnemu razvoju in obstoju naših narodnih in socialnih pridobitev. V osnutku je bil dan tudi poudarek posebnih skrb pri težjega invalida. Za uredniševanje teh ciljev mora društvo prevzeti naloge vsestranskega povezovanja in sodelovanja z vsemi dejavniki družbenega življenja: krajevnimi skupnostmi, organizacijami zdravstvenega delovanja, občinskim organi in drugimi, kar prav tako predvideva osnutek statuta.

Osnutek statuta je bil dan v obravnavo vsem poverjenjtvom in članom izvršnega odbora, dostopen je vsakomur, ki je pripravljen s svojimi predlogi obogatiti njegovo vsebinu, kajti le s širšo udeležbo članstva pri novem oblikovanju družbenih norm, bo akt dobil popolnje obliko in vsebinu.

T. Pintar

Program izletov društva invalidov Kranj

1. APRIL
akademija ob svetovnem dnevu invalidov, ki bo zdržena s srečanjem težjih invalidov, katerega organizator je v letošnjem letu naše društvo. (Akademija bo predvidoma 19. aprila 1980.)

2. APRIL
dvodnevni izlet v Moravske toplice.

3. MAJ
Kočevje – Baza 20, Dolenjske toplice – Turjak.

4. JUNIJ
Srečanje z društvom paraplegikov in DI Maribor.

5. JULIJ
Enodnevni kopalni avtobus v Strunjan.

6. SEPTEMBER
Radovna – Vrata – Pokljuka. (Nabiranje gob in priprava gobnih specialitet.)

7. OKTOBER
Trodnevni izlet v München – Salzburg – Dachau.

Vsi zgoraj navedeni izleti so napisani na

Aerodrom Ljubljana

razpisuje dražbo za prodajo vozil, ki bo dne 7. 3. 1980, ob 10. uri v prostorih mehanične delavnice na letališču Brnik.

1. Avtobus TAM AS 3500, letnik 1968 izklicna cena 120.000,- din
2. Osebno vozilo Mercedes 280 S, letnik 1970 izklicna cena 100.000,- din
3. Osebno vozilo VW 1300, letnik 1972 izklicna cena 40.000,- din
4. Osebno vozilo VW 1200, letnik 1972 izklicna cena 25.000,- din
5. Osebno vozilo VW 1200, letnik 1977 izklicna cena 30.000,- din

Vozila pod zaporednimi številkami od 1 do 4 so v voznem stanju, vozilo pod zaporedno številko 5 pa je v nevoznem stanju.

Prometni davek v izklicni ceni ni vključen. Ogled vozil je eno uro pred pričetkom dražbe.

Interesenti morajo položiti kavcijo 3.000,- din pred pričetkom dražbe. Pri dražbi nastopa družbeni in zasebni sektor enakopravno.

Vse informacije dobite po telefonu št. 064 25-761 int. 07.

Žito Ljubljana
TOZD Pekarna Kranj
Dražgoška 8

Objavlja prosta dela in naloge:

1. PREDELOVANJE VRNJENEGA KRUA

Pogoji: — polkvalificirana delavka

Stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. S stanovanjem ne razpolagamo.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave sprejemamo 8 dni po objavi oglasa.

Tiskarna in kartonaža
Gorenjski tisk

Kranj

Delovna skupnost skupnih služb objavlja prosta dela in naloge

tajnice samoupravljanja

Pogoji: — 4-letna administrativna upravna šola in 2 leti delovnih izkušenj ali 2-letna administrativna šola in 3 leta delovnih izkušenj in dobro obvladanje strojepisa in stenografije

Določeno je 2-mesečno poskusno delo in se združuje za nedoločen čas.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajništvo delovne organizacije TK Gorenjski tisk Kranj, Moše Pijade 1 v 15 dneh po objavi.

tržiška tovarna kos in srpov • tržič

Na podlagi kadrovskih potreb komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. STROŠKOVNEGA KNJIGOVODJE (en delavec)
2. KONSTRUKTERJA ORODIJ I. (en delavec)
3. ORODJARJEV IN KLJUČAVNICARJEV (dva delavca)
4. POMOŽNIH KOVAČEV (trije delavci)
5. POMOŽNIH BRUSILCEV (dva delavca)

Za objavljena dela in naloge se poleg splošnih pogojev zahteva izpolnjevanje še naslednjih pogojev:

Pod 1.: — da ima srednjo ekonomsko šolo in
— 1–3 let delovnih izkušenj na tem področju in pozitiven odnos do samoupravljanja,
— poskusno delo tri mesece.

Pod 2.: — da ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo strojne smeri in
— 1–3 let delovnih izkušenj in
— pozitiven odnos do samoupravljanja,
— poskusno delo tri mesece.

Pod 3.: — da ima končano poklicno šolo ustrezne smeri,
— in 1–3 let delovnih izkušenj.
— poskusno delo 2 mesece.

Pod 4. in 5.: — končana osnovna šola, ustrezne delovne navade in pozitiven odnos do samoupravljanja,
— zaželjene izkušnje na podobnih delih in nalogah, sicer možnost priucitve,
— poskusno delo 1 mesec.

Za opravljanje objavljenih del in nalog bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, OD po pravilniku, delovno razmerje je možno skleniti takoj po opravljeni izbiri.

Kandidati naj ponudbe z dokazili o strokovnosti in kratkim življenjepisom pošljajo v 15 dneh po objavi na naslov: Tržiška tovarna kos in srpov — Tržič, Cankarjeva 9, komisija za delovna razmerja. O izidu bodo obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

ENTRAL

Gostinska in trgovska del. organizacija n. sol. o.
Kranj
Maistrov trg 11

objavlja na podlagi sklepa IO DS DSSS in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih proste delovne naloge in opravila

1. FINANČNEGA ADMINISTRATORJA

Pogoji: — dvoletna administrativna srednja šola,
— 1 leto delovnih izkušenj na strojepisnih delih,
— poskusna doba tri mesece.

2. STROJNEGA KNJIGOVODJE (za določen čas)

Pogoji: — dvoletna administrativna srednja šola,
— 1 leto delovnih izkušenj v strojnem knjiženju
— poskusna doba tri mesece.

Kandidati naj pošljajo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Central Kranj, Maistrov trg 11, kadrovska služba. Prijavljeni kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbirnega postopka v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

**DRŽAVNA
ZALOŽBA
SLOVENIJE**

Mestni trg 26
Ljubljana

Komisija za medsebojna razmerja delavcev objavlja prosta dela in naloge za poslovalnico v Kranju

prodajanje (trije delavci)

Pogoji: — triletna poklicna šola (dokončana šola za prodajalce),
— delovne izkušnje so zaželjene

Pismene prijave sprejema splošno-kadrovske sektor Državne založbe Slovenije na gornji naslov 15 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili.

**TEHNIČNI BIRO
Jesenice**

Titova 22

Komisija za medsebojne odnose objavlja prosta dela in naloge

snažilke

Pogoji: — dokončana osemletka ali najmanj 6 razredov osnovne šole. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 1 mesec.

Kandidati naj naslovijo svoje prijave na naslov: Tehnični biro Jesenice, Titova 22 v 15 dneh od objave.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljenem postopku.

Nenadoma nas je zapustil naš dobrski mož, oče, brat in stric

JAKOB ŠINKOVEC

Kramarjevata iz Leskovice št. 20

Pogreb bo v sredo, 27. februarja 1980, ob 16. uri na pokopališču v Leskovici.

Zaludoči: žena, brat, sestri, sinovi in hčerki z družinami

Leskovica, 25. februarja 1980

telefon
23-341

PRODAM

Prodam RADIATORJE Emo 6 lje in PEČ Zrenjanin za centralno ogrevanje. Jože Jakša. Predstojnična Kranj.

Prodam dobro ohranjen kombiniran električni in plinski STEPHEN NIK. Koblar Zorka. Planina 11 Kranj, telefon 22-920.

Prodam vrtec KLOPCE Gregorčeva 3, Kranj — Cirče.

Prodam GOBELEN »ZIMSKI IDILA«, velikost 76 x 55 ter ojster SLIKO na platnu, velikost 88 x 90 cm. Ježnik, Ul. Staneta Rozmana 11 Kranj.

Prodam nov prevozni MOLNI STROJ in brezo KRAVO. Polje Begunje.

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem in NAHRBTNIK za nočne otroke — skoraj nov. Ogled 15. ur. Drolc, Moša Pijade 6, Kranj.

Ugodno prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. Cerknje 61.

Prodam 5 mesecev brez KRAVA in TELČKO za pleme ali zatevko Senturška gora 9, Cerknje.

Prodam mlado KRAVO za zatevko Žirovnica 57.

Prodam mlado KRAVO simenke ko tip pred televizijo. Selo 32, Žirovnica.

Prodam 1000 kosov STRESS-OPEKE novoteks. Pivka 13, Naklo.

Prodam RADIO EI-NIS — HS 48 in KASETOFON Grundig stereotelefon 28-197.

Prodam SENO. Koroška 11, Tržič — Čegrijš.

Prodam KOMPLET ZNACIKOV (okoli 1300). Malavačič Zmago, Vrjavčeva 10, Kranj, tel.: 25-908.

Po ugodni ceni prodam rabljeno SPALNICO. Naslov v oglassu oddelku.

Prodam rabljeno SPALNICO. Ogled od 16. ure dalje. Kranj — Žirovnica, Ul. Janeza Puharja 2, stanovanje 13.

Prodam OTROŠKO POSTELJICO (opremljeno) ter športni VOLČEK. Telefon 60-851.

Prodam KAMENJE za betonske Špoljar Fani, Papirnicna Škofja Loka.

Prodam PSA labradorca, krvnega, starega 9 mesecev. Tel. 61-705.

Prodam semenski in KROMPIR igor. Jeraj Angela, Štev. 18, Smlednik.

Prodam DVIGALO do 2500 kg elektro zavoro. Informacije po telefonu: 60-744.

Lovska družina Železniki pisuje zakup lovskega doma na Prtoču za čas od 1.5. do 31. 10. 1980. Dom mora biti odprt od srede do nedelje v sredini teden. Kandidati naj pošljijo svoje prijave v roku 15 dni po objavi na naslov I.D. Železniki, 64228 Železniki.

Ugodno prodam OTROŠKO POSTELJICO z vložkom. Jereb, Žerjavčeva 4, Kranj.

Prodam PRASIČA za zakonje 7. Cerknje.

KUPIM

Kupim HLODOVINO (oreh, jabolko, hruško). Tršan, Hrastnik.

Kupim 17 kv. m POROLIT OKSKE (5 cm). Demšar, Selca 50.

VOZILA

Prodam ZASTAVO 750 lux. Model 1971. Ogled možen vsak dan 19. do 21. ure. Informacije po telefonu: 25-591.

Prodam nov MOTOR JAWA 350 ccm. Sodja Martin, Menčingerjeva 28, Bohinjska Bistrica.

Kupim karamboliran VW -
HROSC, letnik 1970 do 1975. Tele-
fon 064-70-090 1242.

Ugodno prodam AVTO PRIKO-
LICO. Haklin Ernest, Golnik 78

1261

Prodam MOTORNO KOLO elek-
tronic 90 TOMOS, letnik 1979, pre-
voženih 2.000 km. Prebačev 44.
Kranj 1262

Kupim dobro ohranjeno 3-tonsko
kiper PRIKOLICO z dvojnim kole-
si. Naslov v oglašnem oddelku. 1263

Ugodno prodam TOMOS electro-
nic 90, 3.100 km, SKODO Š 100 po
delih in TV STABILIZATOR, Gale.
Naklo 210 - vsak dan od 14. ure
dalje 1264

Prodam ZASTAVO 750, letnik
1973. Telefon 27-110 1265

Prodam ZASTAVO 101, letnik
1974. Ogled popoldan. Dežman. De-
lavska c. 14, Kranj - Stražišče 1266

Prodam SIMCO 1301, letnik 1969,
po ugodni ceni. Ogled popoldan. Kri-
taj, Godešič 142, Škofja Loka 1267

Prodam ENDURO ČZ 250. Vir-
male 36, Škofja Loka 1268

Prodam avto 101, letnik 1975, regi-
striran do decembra 1980. Ogled po-
poldan. Sabolek Ladislav. Suška
c. 17, Škofja Loka 1269

Prodam 4 zimske PLAŠČE 6,15 za
VV in komplet STROJ za SIMCO
1000. Prevodnik Jože, Ješetova 26/b,
Kranj 1270

Prodam ZASTAVO 101, Jenko,
Virlog 2, Škofja Loka 1271

Prodam ZASTAVO 1300, letnik
1973. Malavašič Zmago, Valjavčeva
10, Kranj, tel.: 25-908 1272

Prodam BMW 1600, v račun vza-
mem ZASTAVO 750. Bodlaj Miro,
Zviro 25, Tržič 1273

Prodam SIMCO, letnik 1969.
Stern Miran, Šmidova 13, Kranj 1274

Prodam ZASTAVO 750, registri-
rano do avgusta. Ogled v soboto in
nedeljo. Sp. Besnica 168 1275

Poceni prodam avto NSU 1200.
Dolenc, C. 1. maja 67, Kranj - Pla-
tina 1276

Prodam R-4, letnik 1970, registri-
ran do 12. 2. 1981. Šinkovec Stefan,
Reteče 119, Škofja Loka - ogled po-
poldan 1277

Prodam FIAT 850 po delih, dva
nova blatnika in prvo steno. Jensko
Marjan, Nomenj 15, Bohinjska Bi-
strica 1278

Po ugodni ceni prodam SPAČKA,
letnik 1970, v voznom stanju z dve-
ma rezervnima STROJEMA. Gliha
Vili, Ravne 20, Tržič, tel.: 50-324 -
popoldan 1279

Prodam dva UNIMOG-a s pri-
služki. Jemec Franc, Blejska 19, Za-
rij - Bled 1280

Prodam 4 AVTOPLAŠČE z zrač-
nicami (16 x 600). Žontar, Zasavska
43/d, Kranj 1298

Prodam karambolirano ZASTA-
VO 101, letnik 1976. Golnik št. 18 1299

Prodam FIAT 126-P, letnik 1978.
Jereb, Nazorjeva 4, Kranj, telefon:
21-045 1300

Prodam FIAT 750, letnik 68, regi-
striran do februarja 1981. Številka
porna. Rakovec, Golnik 55

STANOVANJA

Mlado dekle išče opremljeno
SOBO s posebnim vhodom v Kra-
nju. Sifra: Redna plačnica 1233
Intelektualka nujno išče SOBO v
Kranju. Sifra: Samška 1288
Prodam STANOVANJE v starejši
hiši. Cena po ocenitvi. Ponudbe pod:
20 milijonov; ali tel.: 064-57-014

1289

Zamenjam enosobno STANOVA-
NJE s centralno za večje, lahko tudi
bez centralne. Telefon 21-375 1290
Išem GARSONJERO, dvosobno
STANOVANJE ali manjšo starejšo
HIŠO v Kranju ali okolici. Ponudbe
pod sifro: Zelo nujno 1291

POSESTI
Kupim starejšo STANOVANJ-
SKO HIŠO v Poljanski dolini. Na-
slov v oglašnem oddelku. 1229

Prodam ZEMLJIŠČE v Domža-
hah (7000 kv. m). Naslov v oglašnem
oddelku. 1231

Prodam staro STANOVANJSKO
HIŠO v Poljanski dolini. Naslov v
oglašnem oddelku. 1232

Prodam starejšo ENOSTANO-
VANJSKO HIŠO. Informacije pri
Podlipniku, Cerkle 47 1286

Kupim 600 do 1000 kv. m PARCE-
LE v zazidalnem okolišu (plombo) v
Radovljici, Lescah, Begunjah, Bledu
ali okolici. Cena po dogovoru. Na-
slov v oglašnem oddelku. 1287

ZAPOSLITVE

Takoji zaposlim NATAKARICO,
7-urni delavnik, vsaka druga sobota
in vse nedelje ter prazniki prosto.
Plača po dogovoru. Pošljite pismene
ponudbe. Bife Loški hram, Jaklič
Jože, Blaževa 1, Škofja Loka 1293

Zaposlim DELAVKO, ki ima vese-
lje do PLETENJA v SIVANJA.
PLETILJSTVO - JULKA OBLAK
Zasavska c. 43/a, Kranj 1294

Sprejemam dva mlajša DELAVCA.
Markič Franc, KLEPARSTVO, Par-
tizanska 14, Kranj 1295

OBVESTILA

SERVIS! Za čiščenje »stehiho«,
tapisoma in itisoma, za privatni sek-
tor in družbeni sektor. Tel.: 22-043
- od 14. do 20. ure 877

ZAMENJAM in POPRAVLJAM
vam ZAVORE na vseh tipih vozil.
Kurirska pot 6 (Primskovo) 959

Popravljam vse vrste HLADIL-
NIKOV ter SKRINJ. Telefon:
064-60-801 1158

IZGUBLJENO

Izgubil sem ROČNO URO DAR-
WIL na kranjskem pokopališču ali v
mestu. Poštenega najditelja prosim,
naj jo proti nagradi vrne. Rogelj
Ivan, Prešernova 9, Kranj, telefon:
210-29 1296

NAJDENO

Našli smo ZLATO ŽENSKO ZA-
PESTNICO. Dobi se v prodajalni
Delikatesa, Maistrov trg 11 1303

OSTALO

Preklicujem neresnične besede, ki
sem jih izrekla Anici Benedik,
Kranj, Ješetova 30. Hofer Ljudmila,
Kranj, Kidričeva 38 1297

Izdaja ČP Glas, Kranj. Stavek: TK Go-
renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska
pravica, Ljubljana. Naslov uredništva
in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1.
- Tekoči racun pri SDK v Kranju šte-
vilka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c.
23-341, glavni urednik, odgovorni ured-
nik in uprava 21-835, redakcija 21-860,
komerciala - propaganda, naročnila,
malli oglasi in računovodstvo 23-341.
Naročnila za prvo polletje 1980 din
200. Oproščeno prometnega davka
po pristojnem mnenju 421-1/72.

Osnovna šola
Simon Jenko
Kranj

Komisija za delovna raz-
merja razpisuje dela in na-
loge

ČISTILKE

za nedoločen čas.

Razpisni rok je 15 dni od
dneva objave.

Obvestilo

Borce Koroškega in Goren-
jskega odreda, ter ostale akti-
viste iz območja občine Kranj
vabimo, da se udeležujejo red-
nih srečanj aktiv Koroškega
odreda, ki je

vsako prvo sredo v mesecu
ob 18. uri v Domu JLA
Kranj, Nazorjeva ul. 3.

**Zavarovalna
skupnost
Triglav**
Gorenjska območna
skupnost Kranj

PRODAJA VEČJO KOLIČINO RABLJENIH OKEN IN VRATNIH KRIL

Ogled je možen vsak dan od
13. do 14.30 na Zavarovalni
skupnosti Triglav - Gorenjska
območna skupnost Kranj,
Oldhamska 3, v sektorju za
samoupravno organiziranost
in kadre.

V SPOMIN

12. februarja je minilo leto dni, odkar nas je nepričakov-
ano za vedno zapustil moj dobrski in ljubi oče

LUDVIK BERGANT

z Blejske Dobrave

Težka nesreča je za vedno prekinila nit tvojega življenja.
Povsod te pogrešamo, za teboj je ostala le bolečina v naših
srcah.

Žaluoči: žena Helena, otroci Andrej, Igor in Anite
ter vsi domači!

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi
našega dobrega moža, očeta, sina, brata, strica, nečaka,
svaka in bratrance

JOŽETA AŽMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izražena ustna in pismena
sožalja ter podarjeno cvetje in vence.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom za vsestransko pomoč v težkih trenutkih.

Posebno se zahvaljujemo dr. Pažurju in zdravniškemu osebu Splošne bolnice Jesenice za ves trud,
da bi mu rešili življenje. Prav tako se zahvaljujemo dr. Anti Paulin in zdravniškemu osebu bolnice
na Golniku.

Zahvaljujemo se g. župniku za lepe poslovilne besede in opravljen obred, kakor tudi pevskemu
zboru pod vodstvom Ignaca Gorjanca za zapete žalostinke in govornikoma tov. Antonu Anžiču in
tov. Andreju Bitencu za ganljive poslovilne besede ob odprttem grobu.

Nadalje se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Predoslje, delavcem Iskre - TOZD TEA, Stikala in
DSSS, SK Iskra Kranj, OOS TOZD TEA in oddelku montaže iz Tolmina za podarjene vence in
denarno pomoč.

Najlepša hvala tudi vsem tistim, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žaluoči: žena Nežka, hčerka Bernarda, sin Viljem, mama, bratje in sestre z družinami
ter drugo sorodstvo

Predoslje, Suha, Kranj, Bitnje, Lahovče, Srednja vas, Beograd, Brnik, Slovenj Gradec, Britof,
Prebačev

V 76. letu starosti je umrla naša draga mama, stara mama in sestra

ŠTEFANIJA PINTAR

roj. Rajgelj

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 26. februarja 1980, ob 16. uri iz mrliske vežice v Bitnjah
na pokopališče v Žabnici.

Žaluoči: sinova Franc in Stane z družinama ter drugo sorodstvo

Bitnje, 24. februarja 1980

Po hudi in težki bolezni nas je v 79. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

PETER ROZMAN

Spanov ata

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 27. februarja 1980, ob 16. uri izpred hiše žalosti
v Sp. Dupljah 27 na pokopališče v Dupljah.

Žaluoči vsi njegovi!

Duplje, Sebenje, Naklo, 24. februarja 1980

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

TOZD DOMAČI TURIZEM

Poslovalnica Jesenice

VAS VABI:

MUNCHEN — sejem obrti — odhod 7. 3. 1980 (3 dni)

PRAGA — odhod 11. 4. 1980 (3 dni)

DUNAJ in njegovi Slovenci — odhod 1. maja (3 dni)

Informacije in prijave v Kompasovi poslovalnici na Jesenicah,

tel. 81 768

Več kot 12 milijonov prehodov

Na gorenjskih cestnih mejnih prehodih je bilo lani sicer nekaj manj prehodov kot leto prej, narašča pa število potnikov na železnici in na letalih

Cez gorenjske mejne prehode je v lanskem letu prešlo mejo v obeh smerih 12,4 milijona potnikov. V primerjavi z letom poprej je številka sicer nekaj nižja, vendar pa gre del razlike na račun uvedenega točnejšega štetja potnikov, nekaj pa je »zakrivila« tudi podražitev bencina pri nas, zaradi česar je upadlo število mejnih prehodov na prehodu Rateče, saj so italijanski državljanji opustili nakupe goriva na naši strani meje. Medtem ko je na ostalih petih mejnih prehodih promet zadržal raven leta 1978, pa se je na prehodu Ljubelj povečal za okoli 10 odstotkov, za 20 odstotkov pa na mejnem prehodu Brnik. Vsega skupaj je na gorenjskih mejnih prehodih lani prestopilo mejo v obeh smerih nekaj več kot 7 milijonov tujih državljanov, kar je za okoli milijon manj kot leto poprej, bolj številni kot leta poprej pa so bili prehodi jugoslovanskih državljanov, saj jih je v obeh smerih prestopilo mejo 5,3 milijona.

Večina potnikov je lani prestopila mejo z motornimi vozili, saj je čez cestne mejne prehode prepeljalo v obeh smerih 3,2 milijona vozil ali za okoli pol milijona manj kot leto poprej. Povečal pa se je mednarodni železniški promet čez mejni prehod Jesenice, prav tako pa je bilo več mednarodnega letalskega prometa: lani je vzletelo in pristalo na letališču Brnik 3881 letal, kar je za 20 odstotkov več kot leta 1978. Večina letal v tem mednarodnem letalskem prometu je bila domača, pristankov in vzletov tujih letal pa je bilo 743. Vsega skupaj je na letališču Brnik prestopilo mejo v obeh smerih 248.000 potnikov.

Najbolj »oblegan« mejni prehod je bil kot že vsa leta Korensko sedlo, ki ga je v obeh smerih prestopilo le nekaj manj kot 2 milijona motornih

vozil, v katerih je bilo prav tako v obeh smerih 5,6 milijona potnikov, od tega 1,8 milijona vstopov in izstopov naših državljanov. 3,7 pa tujih.

Drugi po številu prehodov čez mejo je mejni prehod Ljubelj, kjer je lani prestopilo mejo v obeh smerih 2,8 milijona potnikov v nekaj več kot 800.000 motornih vozilih. Od potnikov je bilo skoraj 2 milijona vstopov in izstopov tujih državljanov. Na tretjem mestu po številu mejnih prehodov na Gorenjskem je mejni prehod Rateče, kjer so lani našeli v skoraj pol milijona vozilih v obeh smerih 1,4 milijona prihodov in odhodov potnikov. Na tem mejnem prehodu je bilo med potniki več domačih kot tujih.

Naši državljanji za prehod meje kaj pogosto uporabljajo železnično, saj je na železniškem mejnem prehodu lani prestopilo mejo v obeh smerih 2 milijona potnikov, od tega

je bilo kar 1,6 milijona naših državljanov. Najmanj prehodov čez mejo so lani zabeležili na prehodu Jezerski vrh, in sicer okoli 150.000 potnikov v obeh smereh, od tega tretjini tujih državljanov. Cesta na tej mejni prehod je bila v lanskem letu zaradi poškodb daljša in zaprta, kar je tudi znizalo število prehodov. Sicer pa so mejni prehodi doživeli največji naval v poslednjem letu, ki se je lani začela nenazadno zgodaj že v začetku junija, da je gostota mejnega prehoda začela upadati še po avgustu. Po tem pa je bila »konica« med vseh nočnim prazniki in seveda v novem letu. — L.M.

NESREČE

PRETESNO MIMO PEŠCA

Bled — V soboto, 23. februarja ob 9.40 se je na regionalni cesti med Bledom in Zatrnikom pripelila premetna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Mirko Stare (roj. 1929) Bleda je peljal po Rečki cesti proti Zatrniku. Dohitel je Janeza Kunšiča (roj. 1911) z Bleda, ki je hodil preneseni strani ceste po delu, ki je označen z belo črto za hojo pešce. Avtomobil pa je pešca prehitel takoj tesno, da ga je z desno stranjo zapeljal v zbilj po cesti. Kunšiča so hujenjenega prepeljali v jeseniško bolničico.

PREHITRO V OVINEK

Podljubelj — V soboto, 23. februarja, ob 16.25 se je na magistralski cesti v bližini Podljubelja pripeljal premetna nezgoda zaradi neprimesne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Bojan Ropoša (roj. 1957) Tržiča je v levem nepreglednem ovinku v Begunjškem plazu zapeljal s ceste, se prevrnil in natrabil kolesih. V nesreči sta bila voznička sopotnica lažje ranjena, skodeli avtomobil pa je za 3500 din.

AVTO VRGLO NA NJIVO

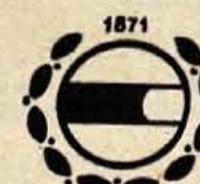
Kranj — V nedeljo, 24. februarja ob 23.30 se je na regionalni cesti med Jepri pripelila prometna nezgoda, kateri so bile stiri osebe ranjene. Voznik osebnega avtomobila Jane Lotrič (roj. 1955) iz Ljubljane vozil od Škofje Loke proti Jepri neprimereno hitrostjo: v podvozu po magistralski cesti zaradi hitrosti ni mogel zaviti, tako da je zapeljal naravnost v breg. Avtomobil je vplaval na njivo, kjer je obstal prevrnjen streho. V nesreči je bil vozniček hujen ranjen, njegovi trije sopotniki pa le lažje. Prepeljali so ga v Klinični center. — L.M.

Tatvine smuči

Za nekatere smučarje se pravkar minuli vikend ni končal najbolj srečno. Niso si zlomili nog, pač pa so ostali brez smuči. Najbolj nesrečni so prav gotovo tisti, ki so jim smučke izginile prav zaradi njihove nepazljivosti. Se vedno nekateri nameže niti ne zaklenejo avtomobila, čeprav so v njem smuči, nahrbtnik in dokumenti. Drugi spet verjamejo, da njihovih smuči pač nihče ne bo maral, puste jih pred hotelom in odidejo na kavico. Večinoma neznanci izbirajo vrednejše smuči, vsaj tako je bilo konec prejšnjega tedna, ko je na gorenjskih smučiščih in pred gostišči zmanjkal sedem parov smuči.

Otrok padel v jašek

Bled — V sredo, 23. februarja, nekaj pred 20. uro je v zračnik hotelu Park na Bledu pri kavarni padel 10-letni Gregor Legija iz Ljubljane. Otrok je prišel na Bled starški, ki so ostali v kavarni, otrok pa se je potikal zunaj. Našel je jašek za zračenje, pri tem pa omahnil vanj kakih 5 metrov globoko. Na srečo je bil pri padcu le neznatno ranjen.

TOBAČNA TOVARNA
LJUBLJANA
TOZD Tobak

v sodelovanju z

ALMIRO RADOVLJICA

je odprla novi prodajalni v Park hotelu in hotelu Golf na Bledu
Poleg izbranih tobačnih izdelkov, suvenirjev in usnjene galerije prodaja tudi najnovejše modne izdelke Almire Radovljica in izdelke iz redne proizvodnje.

Vabimo vas, da nas ob izletu na Bled obiščete!

NOVO NA GORENJSKEM!

Že nekaj tednov veselo pojijo sekira, žaga in cepin na Martinovčevem krovu na pobodju Jošta. Mlade smrekice so zrasle in gozdari so odločili, da treba bukve posekat in narediti prostor za mlado rast. Zato je Martinovčev krov z Pševoga pohitil s sečnjo, kajti prav zdaj je čas, ko se bukve najrekojajo. Okrog 20 kubikov drva bo pripravljeni prav. Drva so spet dobila novi in izplača se jih pripravljati tudi za prodajo. — Foto: D. Dolenc

Stevilni planinci, njihovi sodelavci, predstavniki delovnih in družbenopolitičnih organizacij ter društev so se udeležili petkove proslavitve 80. obletnice PD Kranj — Foto: F. Perdan

Ljubček praznovanja

Kranjsko Planinsko društvo v petek prejelo priznanje Planinske zveze Slovenije — Pozdravno pismo častnemu članu Josipu Brozu-Titu — Zahvala dolgoletnim sodelavcem, članom, delovnim organizacijam in društvom

Kranj — S petkovo slavnostjo je bilo končano praznovanje 80. obletnice Planinskega društva Kranj, enega vodilnih planinskih društev v Sloveniji in Jugoslaviji ter ene najmočnejših družbenih organizacij v kranjskih občini, ki združuje nad 4000 članov, med katerimi prevladujejo mladi. Predsednik Planinskega društva Kranj Franci Ekar je v nagovoru poudaril izjemne dosežke kranjskih planincev. Ze kmalu po ustanovitvi podružnice Slovenskega planinskega društva v Kranju, predhodnika sedanega društva, so bili kranjski planinci pobudniki gradnje koče na Stolu, izraza slovenskega planinstva, da se upre ponemčevanju naših gora. Vojne so planinsko dejavnost prekinale. Ze leta 1946 pa imamo v Kranju spet društvo. Potem sledi izredno nagel vzpon planinstva in njegovih dejavnosti tako po kvalitetni kot številčni plati. Omenimo samo nekaj najpomembnejših dosežkov kranjskega Planinskega društva: gradnja koče na Kravcu, Smarjetni gori, Kalšču in Ledinah, oblikovanje gorske reševalne službe, ustanovitev devetih odsekov ter 32 sekcij po krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah, organizacije odprav v tuja gorsvra, kvalitetno napredovanje alpinizma z največjim dosežkom osvojitvijo Mount Everest, organizacija akcije Kranjčani hodiči v gore, ureditev Gorenjske planinske partizanske poti in transverzale Kranjski vrhovi, skrb za planinska pote in markacija itd.

Kranjsko planinsko društvo vsa leta skrbi za gradnjo postojank, ki so večinoma večnamembre in niso uporabne le za planinice in alpiniste, temveč tudi za smučarje in druge ljubitelje narave in športa. Ogromno je prostovoljno delo, ki so ga pri gradnjah vložili planinci in tako oplemenitili družbeni denar. Dobro je sodelovanje z mladinsko organizacijo, borce, vojaki in pripadniki milice. Planinci so del kranjskega družbenega življenja in zato jim družba pomaga.

Kranjski planinci so na petkovi slovesnosti podelili priznanja dolgoletnim članom, sodelavcem, društvom in organizacijam, športnikom ter alpinistom. Posebnih priznanj so bile deležne nekatere kranjske

J. Košnjek

Stirje od petih povojnih predsednikov Planinskega društva Kranj. Od leve proti desni: Franci Ekar, predsednik od leta 1972 dalje, Franjo Klojčnik, predsednik med letoma 1947 in 1956, Črtomir Zorec, predsednik med letoma 1945 in 1947, in Ciril Hudovernik, predsednik med letoma 1968 in 1972. Manjka dr. Ivo Valič, ki je vodil kranjsko društvo med letoma 1966 in 1968. — Foto: F. Perdan

Bohinjska zadruga v GLG
Gozdarsko-kmetijska zadruga Srednja vas — Bohinj naj bi postala nova članica sestavljene organizacije gorenjskih lesarjev in gozdarjev — Če se bo vključila, bodo v SOZD GLG povezani vsi gorenjski gozdarji in lesarji, razen žirovsko gozdarsko-kmetijske zadruge in Mizarskega podjetja Žiri

Bohinjska gozdarsko-kmetijska zadruga se ukvarja s predelavo mleka ter proizvodnjo ter plemenško priejavo govedi. V kmetijski proizvodnji sodeluje 488 zdrževalnih kmetov in 36 delavcev. Zadržni svet pa upravlja tudi lastno žago in mizarsko delavnico. V lesni dejavnosti zdržuje delo 57 delavcev. Surovine dobivajo iz zalednih gozdov, ki so v lasti zdrževalnih kmetov. Letna količina iglavcev, ki jih dobi obrat v Češnjici, je 6.000 kubičnih metrov. Od tega na lastni žagi razčagajo 4.000 kubikov, drugo količino pa prodajo. Razčagajo tudi 250 kubičnih metrov bukovine in 2.300 kubičnih metrov hlobova za kmete.

V mizarski delavnici predelajo 1.400 kubikov žaganega lesa iglavcev. Delajo okna in naoknice iz masivnega lesa. Z izdelki po naročilu tudi pokrivajo lokalno porabo stavbnega pohištva. Zadruga dobro sodeluje z LIP Bled, predvsem z njegovo temeljno organizacijo v Bohinju. Sodeluje pa tudi s temeljno organizacijo Prodaia LIP Bled, ki od GKZ odkupuje celotno proizvodnjo oken, predvsem dalmatinskega tipa. Že sedaj se pa GKZ Srednja vas —

Bohinj vključuje v SOZD GLG z oskrbovanjem Jelovice z žaganim lesom, ki ga potrebujejo za proizvodnjo oken.

Kot lokalni lesni obrat s kvalificiranimi mizariji s potrebno tradicijo v zdrženi lesni industriji, bo GKZ lahko dobro dopolnjeval industrijsko predelavo lesa v GLG ter kreplila gozdnino gospodarstvo v bohinjskem gozdnem predelu. Takšno vlogo obrata GKZ je treba spodbujati in dopolnjevati. Okolišni delavci in kmetje so z obstojem obrata življenjsko povezani.

Vključitev GKZ z lesnim obratom v SOZD GLG in s tem v skupno planiranje, usklajevanje, delitev dela in kooperacijo je izrednega pomena tako za zadrugo kot za GLG, saj je pomembno, da se ves razvoj lesne industrije in poraba lesa enotno planira in se skrbi za razvoj vseh vej proizvodnje s potrebno delitvijo dela. Zato je delavski svet GLG, ki je pobudo zadružnikov za vključitev v SOZD GLG obravnaval, predlog podprt in tudi predlagal vsem članicam sestavljene organizacije, da ga podprejo. — L. Bogataj

DEZURNI NOVINAR

tel: 21-850

New Delhi — Po uspešnem dvodnevem uradnem obisku v Bangladešu je zvezni zunanj minister Josip Vrhovec včeraj prisel v prijateljako Indijo. Z gostjem, indijskim zunanjim ministrom Narasimhom Raomo, hosta obravnavala najpomembnejše svetovne probleme. Obraňevali hosta tudi naše medsebojne odnose, ki so vedno dobre, vendar lahko vedno danno nove pobude.

Moskva — V Sovjetski zvezni se se včeraj začele volitve poslancev vrhovnih sovetov zveznih in avtonomnih republik in krajinskih organov oblasti. Na seznamu kandidatov so vsi člani ožjega sovjetskega partijsko-državnega vodstva z Leonidom Brežnevim na čelu.

Tokio — V japonskem mestu Jokosuki, kjer je tudi ameriško pomorsko oporišče, so bile demonstracije proti sodelovanju japonskih pomorskih sil v skupnih mornaricah v ZDA, Kanado, Avstralijo in Novi Zelandiji.

Vreme — Vremenoslovi tudi za naslednje dni obetajo tako vreme kot ga imamo že nekaj dni. Na Gorenjskem bodo nočne temperature od minus 5 do minus 12, če dan pa se bodo temperature dvigne do osem stopinj.

— dh